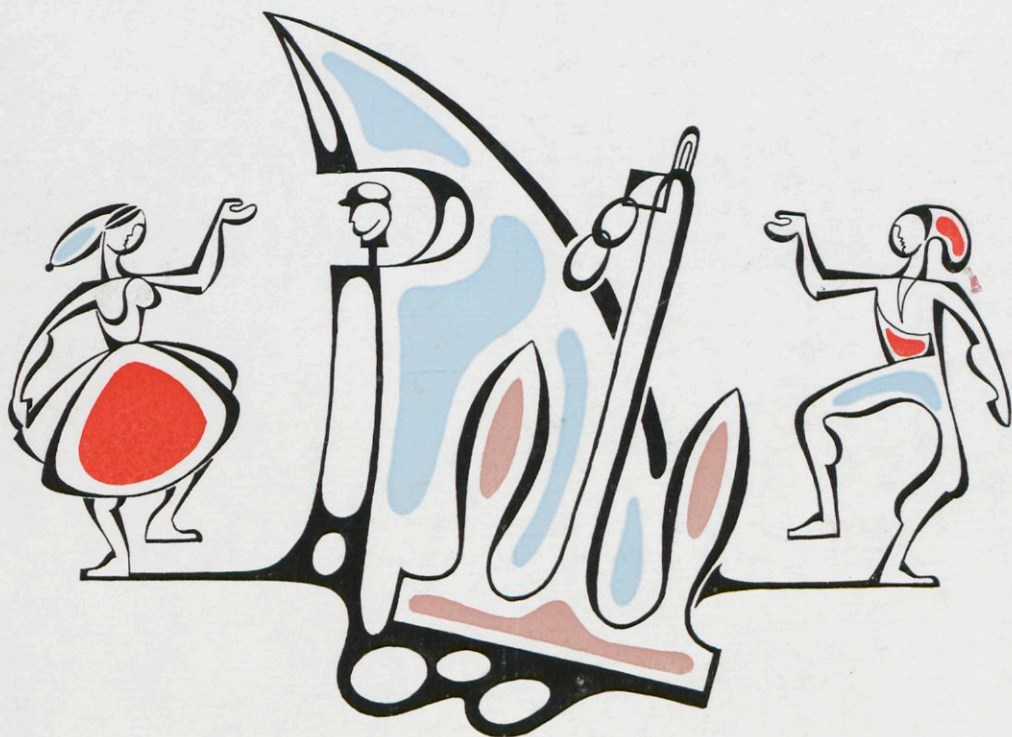

IV APLEC DE LA SARDANA
DE
L'ESCALA

APLEC DEDICAT
A LA GENT DEL MAR

3 de Juny del 1979

Pasqua de Pentecostès

BANCO DE BILBAO

Sucursal a L'ESCALA

c/. Lliberació, 25

Telèfons 77 04 54 - 77 04 58

Convit

Amics sardanistes:

A la mateixa diada de cada any —el diumenge de la segona Pasqua— quan els aplecs de les comarques gironines porten ja tres mesos de celebració i són al seu apogeu, arriba la nostra festa anyal de la sardana, a la que ens plau convidar-vos una vegada més, amb la il·lusió i entusiasme de sempre.

Si dues de les principals característiques que han distingit la nostra vila han estat les marcades tradicions sardanista i marinera, hem de considerar molt adient que, coincidint amb l'any en què ha estat inaugurada la Casa del Mar i el monument dedicat als pescadors, l'Aplec d'enguany —el IV Aplec de la Sardana de L'Escala— sigui especialment dedicat a la gent del mar.

Confiant en que ens fereu l'obsequi de la vostra assistència i així tots plegats podrem gaudir d'un jorn de joia, enllaçats per la dansa que ens agermana, rebeu des d'ara la mes cordial benvinguda.

US HI ESPEREM!!

Edita: Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» del C.E.R.
(1.000 exemplars)

Portada original de Francesc Vila Mitjà

FUSTERIA

GELI

Carretera Palafrugell, s/n
Telèfon 77 03 47

L'ESCALA

QUEVIURES

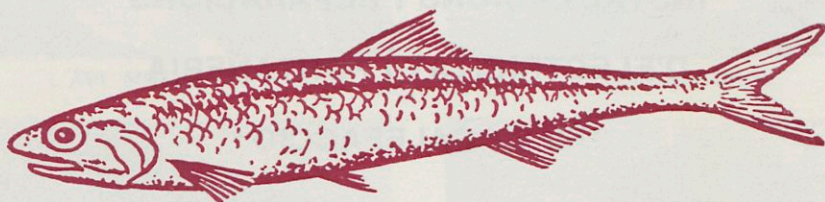
ROS

Maranges, 3
Telèfon 77 01 79

L'ESCALA

ANXOVES DE L'ESCALA

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

VENDA EN EL CARRER DE LA TORRE, 18

RAMIRO PALAU

INSTA AGUA Y ELECTRICIDAD

Perchel 41-43, Tel: 77 03 60
La Escala (Gerona)

SERVICIO TECNICO OFICIAL

G · 849

INSTAL·LACIONS i REPARACIONS

D'ELECTRICITAT i FONTANERIA

GAS i CALEFACCIO

SERVEI TECNIC OFICIAL

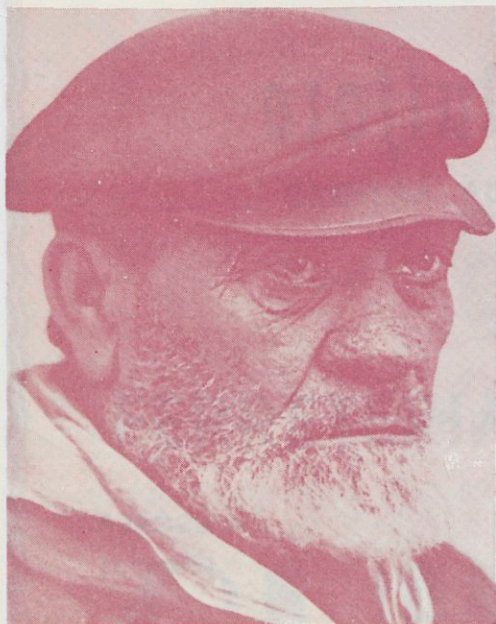
BOMBAS ESPA

MUNTATGE I VENDA D'ALARMES ANTIROBATORI

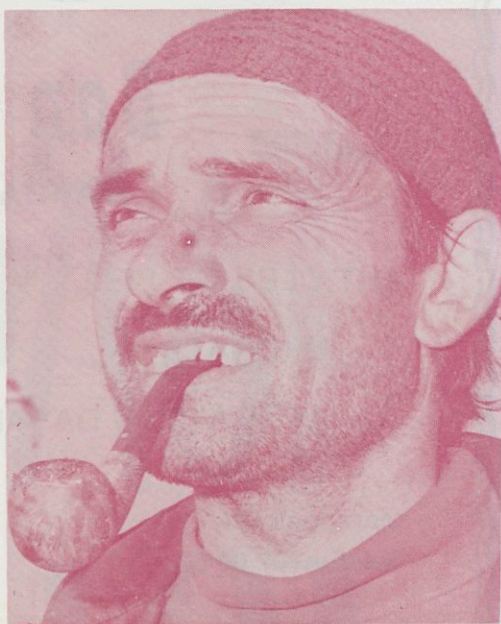
EN INDUSTRIES I XALETES.

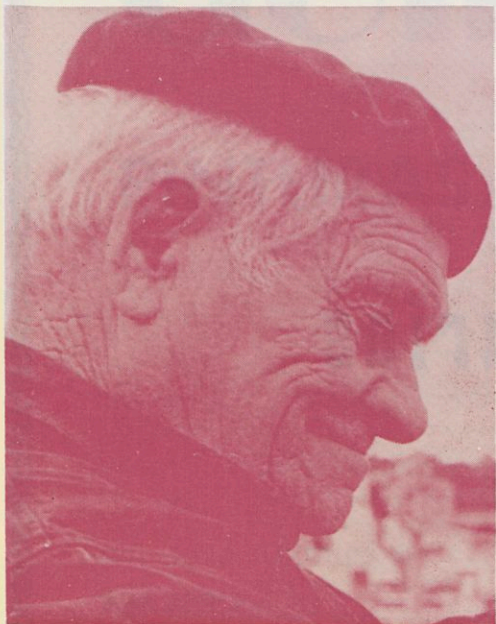
MARINERS ESCALENCES D'AHIR I D'AVUI

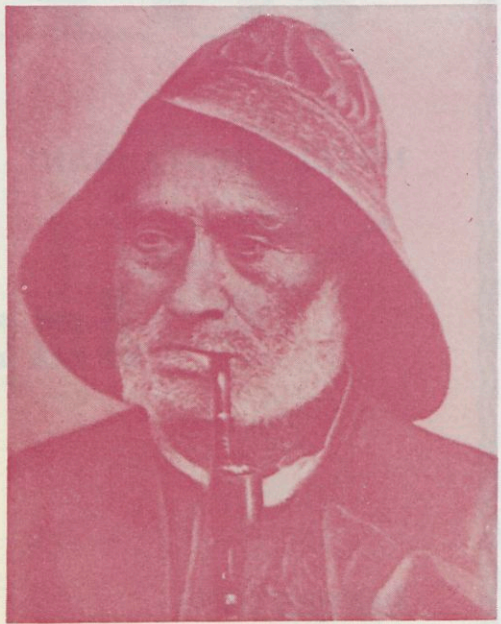
L'AVI MULASSA

PERE CURRU

JOAN BOFILL

MENUT PETOT

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

Don Quijote

MARGARIDA ARTIGAS

ARTICLES DE PELL

BRODATS

BATES i DAVANTALS

Maranges, 24
Telèfon 77 00 87

L'ESCALA
(Girona)

HOTEL - RESTAURANT

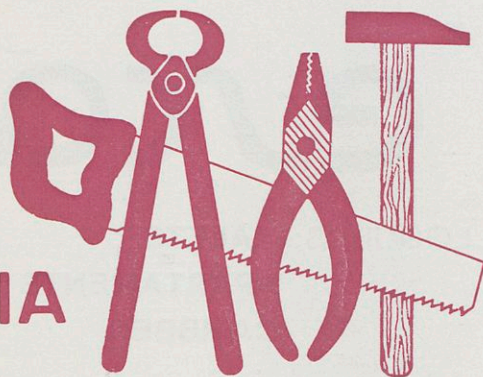
Ampurias

Telèfon 77 02 07

L'ESCALA

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURAS

c/. José Antonio, 6

Tel. 77 04 86

L'ESCALA

vacances l'escala

**LLOGUERS: XALETS
APARTAMENTS
CAMBRES**

ASSEGURANCES EN GENERAL

QUI PAGA, MANA

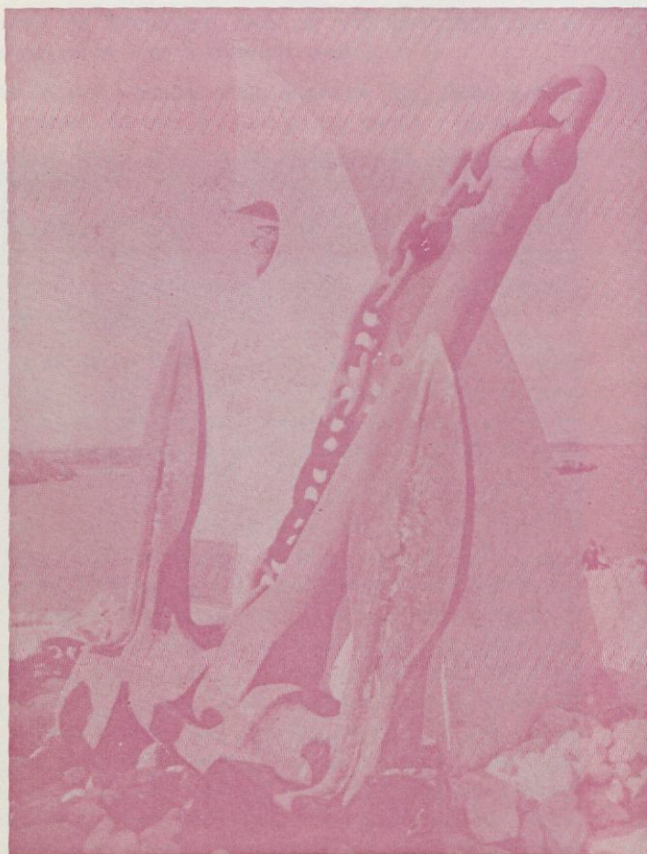
JAUME BATLLE PAGES

Poble Sec - Tel. 77 09 74

L'ESCALA - Girona

ESBOS DEL MEU DIARI

EL NOU MONUMENT DE LA PUNTA

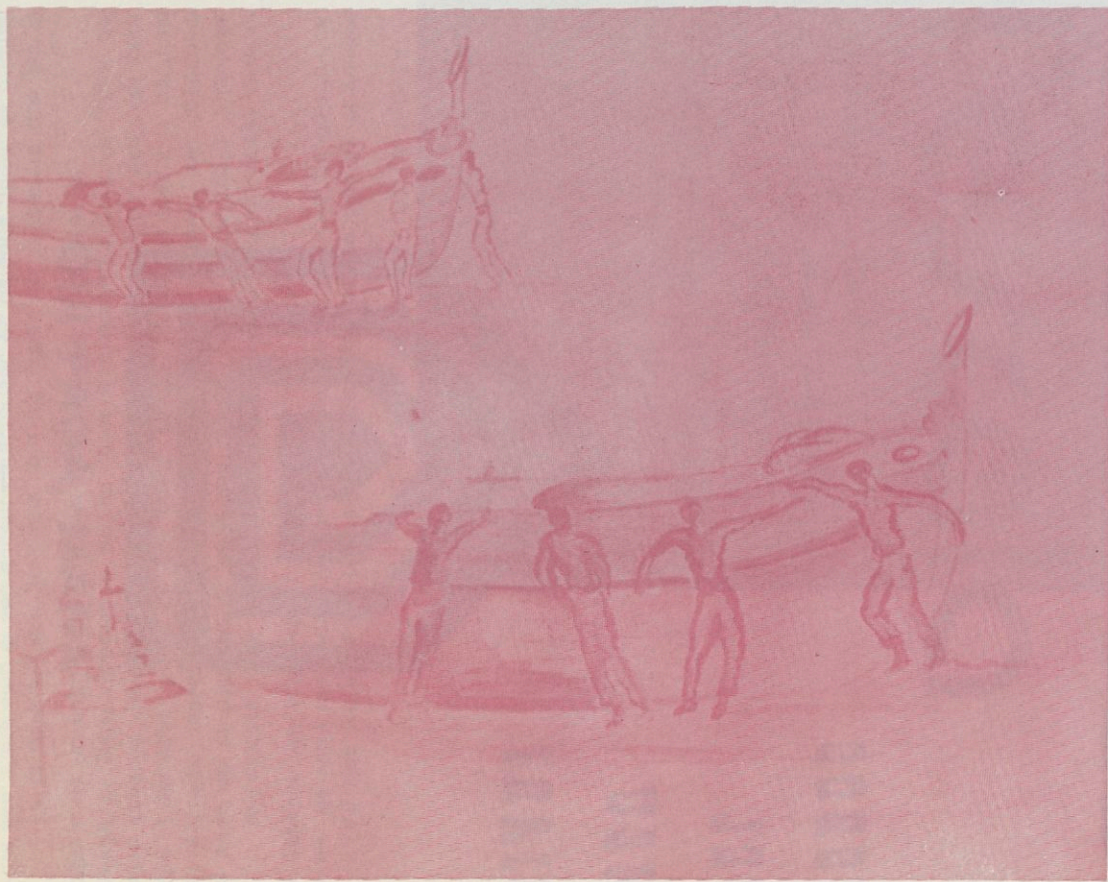
La vida marinera del nostre poble, ha sigut sempre l'eix de la manera de ser, de viure, de comportar-nos, de parlar, de fer la cuina, de divertir-nos, de treballar, de vestir etc.

M'explicaré: Tots aquells que encara tenim la sort de poder respirar els aires de la tramuntana, recordem moltes coses de la nostra infantesa; les recordem sense haver de fer memòria d'elles perquè les continuem vivint. L'escalenc, home de cor obert, senzill, afable, ha tingut, i continua tenint aquelles qualitats que el singularitzen de molta altra gent del país. Sempre ha estat disposat a fer un favor a qualsevulla persona, sigui del poble o no ho sigui, tant li fa. Ha sabut sempre comportar-se.

Té la seva manera de parlar, diu les coses de la manera que les té dintre seu. Parla amb el seu accent característic de persona humil, és original en les converses i agradable en les relacions humanes. Quantes vegades heu sentit dir a gent forana: Els escalencs són fantàstics!

Tenim encara la nostra manera de cuinar. Hi ha famílies que encara tenen distribuïdes les menjades de la manere que ho feien els avis o besavis. La condimentació del peix, és tan original que el sap fer de moltes

CUADRE DE JOAN MASSANET MOLT REPRESENTATIU DE LA VIDA MARINERA ESCALENCA DIBUIXAT L'ANY 1943.

maneres diverses. No fa molt de temps em deia un vell pescador que el «suquet» té quinze formes de fer-lo i amb diferent gust.

Els divertiments, fins fa poc, també eren diferents als altres pobles de la comarca. L'escalenc, mentre de tant en tant pugui sentir o ballar unes sardanes i els diumenges pugui també sortir a fer la berenada a algun indret de la costa, es dóna por satisfet.

Degut a la manera de desenrotllar-se la pesca, també la seva manera de treballar és diferent. Els rellotges serveixen poc, són el sol i el temps els que governen la seva treballada. Generalment té el dia per descansar i la nit per treballar. Em direu que això no és ser original?

Les peces de vestir han estat també sempre importants en la seva vida. Poc negoci fan les fàbriques de çorbates en la nostra vila. Ha agradat sempre a la gent del nostre poble anar nets i presentar-se degudament en els llocs, però el jersei i no l'americana ha estat sempre peça de la seva preferència.

Dons bé, i parlant sempre de l'originalitat de la gent de L'Escala, també en el temps actual ha volgut continuar la seva tradició. Sense que ningú li hagi passat al davant, s'ha aixecat a «La Punta» un monument dedicat a la gent del mar, perquè del mar ha viscut i va vivint la majoria de la població. Un dia qualsevol, va remoure's al magi d'un grup de joves pescadors la idea de perpetuar un record a «TOTS AQUELLS QUE HAN FET POSSIBLE LA CONTINUITAT DE LA VIDA MARINERA DEL NOSTRE POBLE» i es va començar a parlar, de fer per ells, alguna cosa digne, important i original. Posats en contacte amb l'escultor, també escalenc, Josep M.ª Simón, se li va encomenar fer un estudi d'alguna cosa per a aquesta recordança. Ho feu així, i després d'un temps ha pogut sortir a embellir la nostra Costa el monument dedicat «A LA GENT DEL MAR» emplaçat actualment a «La Punta» lloc aont sempre s'han reunit a les vesprades els pescadors per mirar el temps i decidir més tard, si sortien amb les seves barques a pescar. Allà el tenim i creiem que és una ferma recordança dels nostres avant-passats.

Allà a mig matí del dia 18 del passat Febrer, en Rafael Colomeda i en Joan Quintana, com a pescadors mes vells de la població, obrien a la llum el monument i el bust d'un vell «llop de mar» en el paratge assenyalat. No va faltar l'audiència de sardanes ni tampoc els senzills parlaments del Patró Major de la Confraria de Pescadors Pere Ros, així com tampoc el del President de l'Institut Social de la Marina Sr. Julio Cienfuegos i el del Conseller d'Agricultura i Pesca de la Generalitat de Catalunya Sr. Nubiola. L'acte fou molt simpàtic i sentit per tothom.

En aquesta mateixa diada quedava oberta la «CASA DEL MAR» construïda per l'Institut Social de la Marina, a la nostra població, i per primera vegada en el nostre poble onejava a la seva façana l'enseny de L'Escala amb el seu blau de mar i l'escut del poble com a fons.

Així som els escalencs i així volem ser la gent de L'Escala.

Joaquim Simón

PIZZERIA

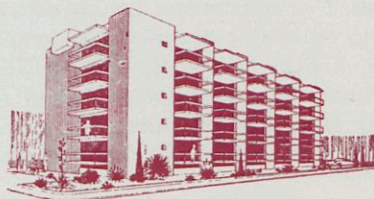
La Palmera

GRAN ESPECIALITAT EN
«PIZZES» i «GRILLADES»

c/. Torre, 64
Telèfon 77 03 03

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

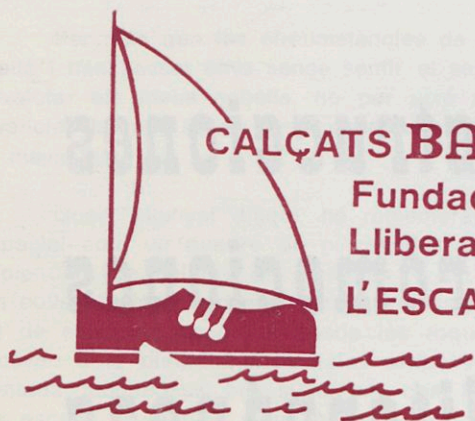

Germans Graboleda

c/. Caídos, 40
Telèfon 77 02 79

L'ESCALA

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Lliberació, 10 telf. 770253

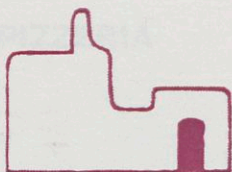
L'ESCALA (Costa Brava)

CALÇATS DE TOTA MENA

ESPECIALITAT EN MAINADA

**GRAN ASSORTIMENT
D'ESPARDENYES CATALANES**

CALÇATS ESPORTIUS

Construcciones y Promociones Mediterráneas

ES COMPLAU EN DESITJAR-LIS UN BON APLEC
1979 i OFERIR-LIS ELS SEUS SERVEIS

CONSTRUCCIONS

TERRENYS

i ASSEGURANCES

Port d'En Perris, 4 bis

Tel. (972) 77 08 71

L'ESCALA

Sardanes vora el mar

Per més que les circumstàncies de la vida ens han bandejat d'ací i d'allà i han passat anys sense sentir el salobre de la mar ni la tramuntana esvalotar els meus cabells, no per aixó s'han esborrat els colors d'unes vivències íntimes ni els particulars records de festes, diades i escenes de la meva Vila.

Quan, allunyat d'aquí, he rememorat coses de L'Escala, destaca en especial com un quadre de pinzellades coloristes, la Platja en un migdia esplendent de ballada de sardanes, o un altre d'una tarda de festa amb les colles ballant la nostra dansa en l'esplanada de la Punta, o també una nit de setembre escoltant desde les roques de la riba les sardanes que tocaven a la platja, quines notes arribaven a mí netes del garbuix de la gentada, melodioses, ben suaument, com les onades de la mar fosca sobre els esculls arran dels meus peus.

I és que sempre van unides en mí, com escalenc, el ballar de les sardanes amb el mar de la Platja o de la Punta, el ritme de nostra dansa amb les ones trencant a les roques o a la sorra, el plany de la tenora amb el pescador retornant de la pesca fallida, la joia del tiple amb les matinales sortoses de peix.

Un dia, ara fa l'any, arribo al poble i veig profussió de cartells: «Benvinguts al III Aplec de la Sardana...» El passeig Lluís Albert tenia un

BATERIES
de CUINA

CASA GUINART

CERAMICA
PLASTICS
LLISTES de
NOCES
OBJECTES
REGAL

STA. MAXIMA 9
TELEFON
770255
L'ESCALA

aspecte alegre, vibrant, juvenívol. La cobla tocava cara al mar i les notes s'escampaven sobre les onades que arrissava un fresquet vent fòra; les colles ballaven fins a la mateixa barana, ran de l'aigua, sota un sol esplendorós; tota la amplària del golf, desde Norfeu fins a Montgó, era d'un blau intens que la vista hi quedava abstreta i no s'en podien moure els ulls; una barca venia de llevant, un bot passava molt prop, un canot navegava cap a la Clota; uns gavians volaven amunt i després planejaven mandrosament sense bellugar les ales.

Tot l'ambient era un ressó del ritme joiós de les sardanes.

Les colles em deixaven embadalit, formaven un mostrari complet de tipus i de vestimentes; uns balladors eren nois i noies, braços enlaire rient; altres eren homes d'edat, seriosos, com en un acte religiós; parelles que dansaven abstretes mentres comptaven i repartien; nens i nenes que feien les seves rotllanes com aquell qui res, alguns mastegant xiclet; ací un vell, a la ma una donzella molt bonica, a seguit un noi gras, al costat un de sec amb llarga cabellera, més enllà un de baix camacurt, més ençà una noia morena riallera.

La música, la cobla, els balladors,... tot el passeig esclatava de peus puntejant i de mans enllaçades. El mar, les barques, les roques,... tots els elements de la marina formaven el marc d'un quadre incomparable.

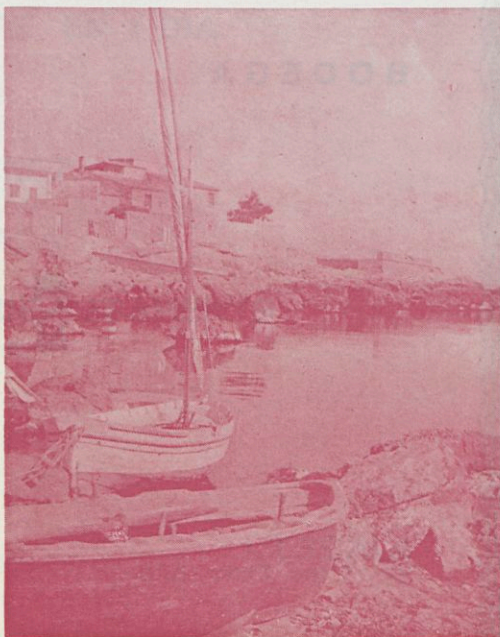
Si, aquella pintura que anys enrera creava en la imaginació com un símbol destacat per recordar la seva Escala, ara la tenia al davant, de veritat, cor-prenedora. Sí, aquí estava real, viu, palpitant, el quadre dels meus somnis d'anyorança...

El mar, sardanes; sardanes, el mar... L'ESCALA!!

Quan marxi definitivament, sense el llum del bot que m'indiqui el lloc de la millor estada, sense les aigües calmoses o amb tràngol que senyalen els camins a seguir, mancat de les ales de la imaginació que fan volar sobre la crua realitat, aleshores vindran als meus llavis en forma de pregària els versos de Salvador Espriu i diré:

«Recorda't de nosaltres
per sempre allunyats de la llum de la
barca, privats dels camins, del mar i
de les ales.»

Sala Balaguer

PEIXATERIA

XIFRA

c/. Sta. Màxima
Telèfon 77 03 45

L'ESCALA

BODEGA

S. SALA

c/. L'avi Xaxu, s/n

L'ESCALA (Costa Brava)

A LA PLAÇA DEL MERCAT

 **NOVA
PHOTO** DE
JAUME SAGRERA

**SERVEI DE REVELAT EN COLOR,
BLANC I NEGRE, EN 1 DIA**

**FOTOGRAFIES PER CARNET
DE MAINADA**

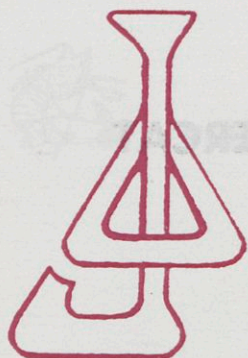
I REPORTATGES DE CASAMENTS

Plaça Víctor Català, 9

Telèfon 77 08 42

L'ESCALA

Jordi Oviedo

AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIARIA

COMPRA - VENDA DE TERRENYS

APARTAMENTS i XALETs

ASESORIA D'INVERSIONS IMMOBILIARIES

FINQUES RUSTIQUES

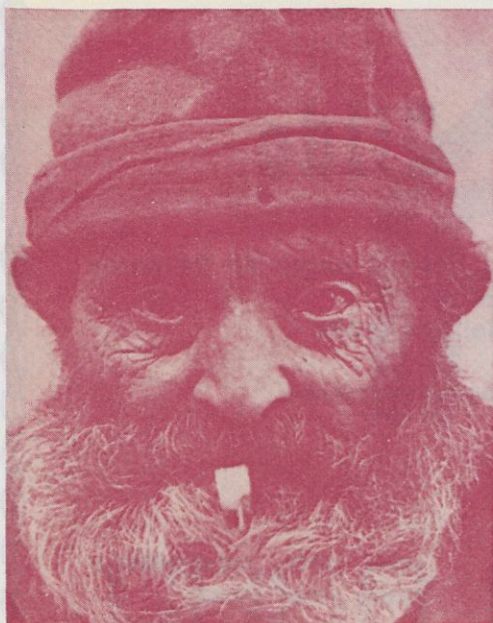
Port d'en Perris, 4

Telèfons 77 02 60 - 77 02 54

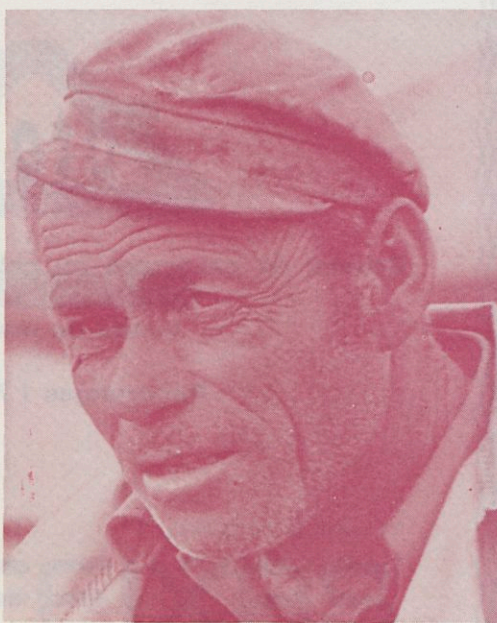
L'ESCALA

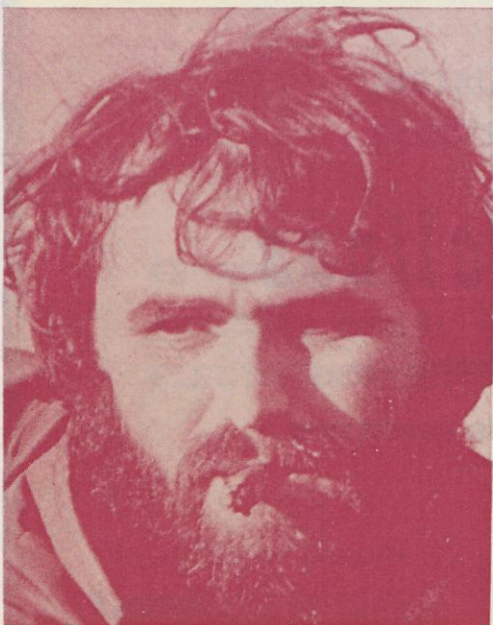
MARINERS ESCALENCES D'AHIR I D'AVUI

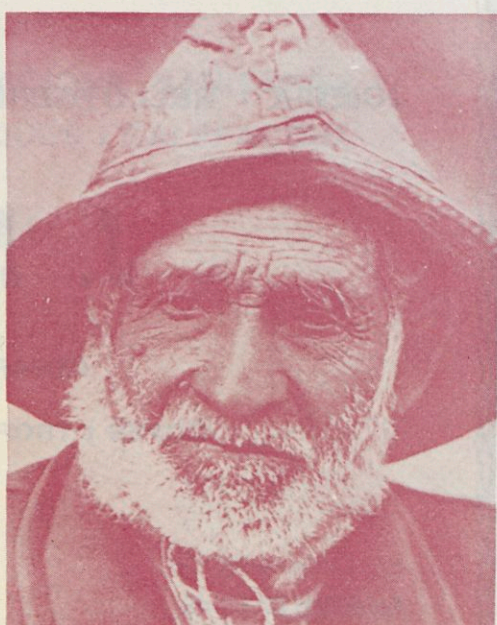
AVI NIOL

PELAYO PETIT

MIQUELET

BATISTA

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

Fotos Gildo

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores

Venda de material Fotogràfic

Reportatges i Fotografies carnet

c/. José Antonio, 11

Telèfon 77 03 79

L'ESCALA

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

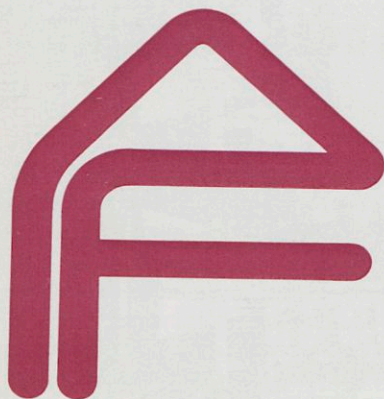
COPES i TROFEUS ESPORTIUS

c/. Lliberació, 26

Telèfon 77 05 48

L'ESCALA

CASA FEIXAS

**INSTAL·LACIONS SANITARIES
ELECTRIQUES I CALEFACCIO**

**FERRETERIA
ARTICLES REGAL
ELECTRODOMESTICS**

Plaça Víctor Català, 17

Telèfon 77 01 99

L'ESCALA

HOTEL
RESTAURANT
"Nieves
Mar"

CUINA D'ESPECIALITATS REGIONALS
SITUAT AL PASSEIG MARITIM
PARKING I JARDI PRIVAT

TOTES LES HABITACIONS AMB
BANY, TERRASSA I CALEFACCIO
AIRE ACONDICIONAT AL MENJADOR

Telèfons 77 03 00 - 77 03 04

TENIS - PISCINA - PING-PONG

L'ESCALA

Els Sardanistes Escalencs

Els organitzadors de l'Aplec em demanen pel programa d'enguany un escrit dedicat als antics sardanistes escalencs. La tasca no resulta pas fàcil tractant-se d'un poble com L'Escalona, —tal com diu l'escriptor Josep Pla,— el ballar sardanes ha estat la cosa més natural del món. Per tant, m'hauré de limitar a evocar, per ordre més o menys cronològic, uns quants sardanistes dels més anecdòtics i amb tot i això demano perdó per avançat per les inevitables omissions que el tema pressuposa. Per completar les meves escasses dades, m'he ajudat dels records personals d'uns quants escalencs més grans que jo, aimants de les nostres coses, tals com en Remigi Flaqué, en Joan Pascual, en Martí Callol, en Josep Dunjó, en Marcel Vilabrú, en Pepito Figueras i en Francesc Callol —«Maurici»— als quals em plau donar-los les gràcies públicament.

A darreries del segle passat, hi havia a L'Escalona un secretari de l'Ajuntament que es deia Gregori Vicens, marit de la mestra, la senyora Gràcia. Eren els temps del popular Ramon Grès, apotecari de Sant Pere Pescador, autor d'un dels primers mètodes sardanístics. En Gregori Vicens va ensenyar de comptar i repartir sardanes a molts escalencs, entre ells el meu pare.

L'any 1902 una colla de L'Escalona va prendre part al primer gran concurs de sardanistes que es va celebrar a Barcelona. La sardana revessa, —què ningú va treure,— la va compondre exprofés el compositor figuerenc Albert Cotó i portava el títol al·lusiú de «Les Festes de La Mercè». Fa una vintena d'anys va morir el darrer supervivent dels escalencs que hi van assistir: en Joan Mas i Poch, pare d'en Pepet Mas.

Entre els personatges pintorescs del sardanisme local de fa una

L'AVI «JAPOT»

IMMOBILIARIA

Roser Ballesta

A. P. I.

VENDA:

TERRENYS

FINQUES RUSTIQUES

APARTAMENTS

XALETS

INFORMACIO i VENDA

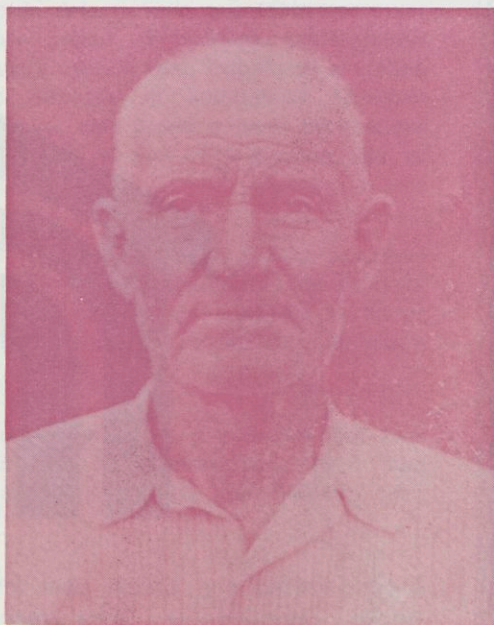
c/. Caudillo, 2

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

seixanta d'anys, em d'esmentar en primer lloc un bohemí conegut per en Rafel de la Barbera. Ell i el seu pare, anant a peu, es dedicaven a vendre pels pobles el rebuig de peix de les barcaades. Es trobés allà on es trobés, ell per la Festa Major feia cap a L'Escala, posant una remarcable nota d'excentricitat a les audicions: home de pocs amics, ballava tot sol davant de la cobla. En aquell temps de grans caminadors, ell s'havia fet mereixedor del sobrenom de «l'Andarín». Hom conta que, una vegada a Roses es van trobar amb l'avi «Quilis», què amb la seva tartana llarga, —la mateixa que feien servir els músics de La Principal de L'Escala pels seus desplaçaments,— havia anat a acompanyar els «quintos» allistats a marina. Van fer una juguesca sobre qui arribaria primer a L'Escala i malgrat que l'avi «Quilis» tenia fama pels bons cavalls que portava, hi va arribar abans en Rafel de la Barbera a peu.

L'ARTUR JULI

Parlant de sardanistes caminadors, hem d'esmentar també la proesa d'en Joan Sureda —el germà d'en Jaume «Patel»,— què, junt amb en Josep M.^o Solés, —el pare de la Neus i la Carme— jugaven amb l'equip de futbol de L'Escala. Conten que en una ocasió van anar a peu a jugar a Sant Feliu de Guixols i després del partit, en Joan Sureda va ballar com si rès totes les sardanes abans de retornar a peu cap a L'Escala...

Ell i en Remigi Flaqué, quan hi havia simultàniament sardanes al Passeig i a la Plaça de l'Església, organitzades respectivament per l'Ateneu Art i Cultura i La Cargolera, anaven corrent d'un lloc a l'altre, intentant ballarles totes.

En Jaume «Patel», junt amb en Jaume Sastre, sempre feien colla amb el doctor Rosés, —què llavors compartia la plaça de metge amb el doctor Isern,— i es feien mirar en les ballades que es feien a la placeta amb acàcies que hi havia davant del cafè de Pekín.

Els escalencs que aprenien l'ofici a Barcelona es trobaven cada festa a les ballades de sardanes, on feien colla a part i ben aviat atreïen l'atenció del públic. Tal és el cas d'en Marcel Vilabrú, en Ciset Pijoan, —germà d'en Quimet de La Torre—, l'Enric Serrats, etc.

fincas martí

AGENCIA INMOBILIARIA

Carretera Montgó

Tel. 77 07 67

L'ESCALA

Avinguda Reis Catòlics, 24

Tel. 26 25 85

OLOT

En Marcel Vilabré encara es recorda dels treballs que tenia per pujar al quart pis on s'allotjava, després d'haver ballat una trentena de sardanes a la Plaça de Catalunya... I també d'aquella vegada que, trobant-se a Girona amb uns quants escalencs, —en Ponç Ballesta, la Magdalena Teixidor, L'Annita Rouret i la Magdalena Busquets,— van prendre part, de manera improvisada, a un concurs de sardanistes, en el que com a premi els va tocar un duro per cap.

A Barcelona va adquirir una gran popularitat un sardanista escalenc conegut a les audicions per «l'Ara»: en Florenci Ribas, germà de la gallinera «Xica Banyes». En Florenci portava el compte de totes les sardanes que havia ballat i el seu renom li venia del fet que, en arribar el repartiment, ho avisava cridant ben fort: ara!

Un altre personatge pintoresc de les sardanes a L'Escala era l'avi «Japot». L'Ateneu Art i Cultura el Dimecres de Cendra organitzava una ballada a l'era del seu mas, on tothom era obsequiat, per berenar, amb els típics «brunyols».

El darrer sardanista escalenc del meu record que encara ballava amb el pas antic, —el mateix de la sardana curta i el contrapàs,— va ser l'Artur Juli, pare d'en Martí Callol. Abans de caure-li les dents xiulava talmen com si fós una flauta.

D'uns anys ençà es digne de recordança «El Curro» —en Lluís Sureda— que feia colla amb en Pepet carreter i en Remigi Flaqué. Per cert, que, el motiu de «Curro», segons el seu company Remigi, és al·lusiú a unes paraules que deia interpretant el seu paper en el sàinet «El carro del vi», quan formava part del grup escènic de l'Ateneu.

Encara que sigui apartant-me un xic del tema, crec oportú citar un nom que va intimament lligat a qualsevol evocació sentimental de L'Escala d'abans: en Josep Esquirol, aquell fotògraf que va tenir l'encert de perpetuar tantes imatges avui desaparegudes de la nostra vila, entre elles la típica estampa marinera que oferien les sardanes a La Platja, llavors curulla d'embarcacions. L'anecdota de l'Esquirol, —home complexe amb cor d'infant,— és abundant i mereixeria un capítol a part. No em se estar de citar una de tantes facècies que trasllueix en aquest cas un dels aspectes de la seva polifacètica personalitat: la d'inventor. En una ocasió va convidar els pescadors a presenciar les proves d'un llum d'agrumar que ell havia enginyat, molt més potent, —segons deia— que els que llavors començaven a usar les trainyes. El va instal·lar dins l'aparador de la seva botiga i quan el carrer estava ple de gom a gom de curiosos que amb posat escèptic i mofeta seguien la demostració, la forta temperatura va fer esclatar el vidre a bocins, provocant, —després del natural ensurt,— una grassa riallada col·lectiva dels espectadors i els consegüents comentaris irònics de tot el poble...

JULI
PERRUQUER
L'ESCALA

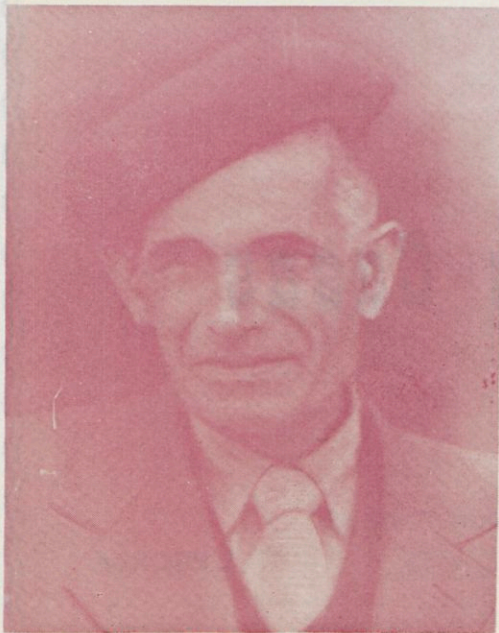
La Torre, 41, 1.er - Telèfon 77 01 18

Fa més d'una cinquantena d'anys que va venir a la nostra vila un minyó de Roses que es deia Francesc Terradas. Treballava a can Tonet adroguer, la futura pastisseria d'en «Rossendo» Oliver. Tenia una autèntica fal.lera per les sardanes. En sentir la cobla sortia de l'obrador i adalerat, sense ni treure's el davantal, —tot blanc de farina i de sucre en pols,— es lliurava totalment al goig de la dansa, amb una exhuberant vitalitat que es traduïa en tota mena de filigranes pedestres. Al cap de poc, es va casar amb una escalenca, la Laura Tasis, filla d'en «Dolfo», —fuster d'ofici i músic de la nostra Principal,— i van entrar de conserges al cafè de Pekin. Quan hi havia sardanes a la mateixa societat, deixava la clientela i amb el característic drap de cafeter penjat a l'espatlla, corria cap a ballar, oblidant-se dels xarops i «grasioses» fins el darrer contrapunt. Els anys han passat, però encara, per la Festa Major, el podreu contemplar, ballant amb beatífic somriure i tan abstret del món que el rodeja com quan era cafeter de Pekin...

Rafel Vilabré, en (Rafel Tuies), actualment és potser el degà dels sardanistes escalencs. Amb la seva inseparable boina al cap i els seus invisibles setanta nou anys a l'esquena, dóna bo de veure'l ballar remenant-se com una anguila. Es un espectacle reconfortant que incita a l'optimisme. Que per molts anys!

Entre els sardanistes desapareguts en els darrers anys, està present en el record de tots nosaltres el malaguanyat Joan Pellicer, —en «Quicus»— actiu element dels Amics de la Sardana, que per poc temps no va poder veure el primer Aplec de L'Escala, projecte que tant l'il.lusionava.

LLUIS SUREDA «EL CURRU»

Clouré aquesta breu ressenya amb un dels seus innumbrables acudits. En van ser protagonistes ell i un altre fervent sardanista, home cultivat, sensible a totes les manifestacions intel.lectuals, artístiques i patriòtiques: en Joan Clòs, representant a L'Escala de la companyia d'electricitat. Un any, per Santa Caterina, van anar tots dos a Belcaire per ballar sardanes i unes escalenques, en veure'ls arribar, van exclamar:

—Ara si que anirem bé! Ja tenim dos bons comptadors!

I en sentir-ho, en Quicus va respondre amb la seva proverbial agudesia:

BICICLETES I ACCESORIS TOTES MARQUES

Sports Hernández

(Especialitat en carrera)

VENDA I LLOGUER

EQUIPS COMPLETS PER EL CICLISTA

COTXETS NEN

c/. Horts, 7

Telèfon 77 07 30

L'ESCALA

CARNS

Alfons Casas

Plaça Victor Català, 6 - Telèfon 77 00 93

L'ESCALA

— Voleu dir dos comptadors i a més el que mira els comptadors...!

Per raons fàcils de comprendre m'abstinc d'anomenar més sardanistes en actiu, L'Escala n'ha estat sempre un planter inesgotable, incrementat d'uns anys ençà pels cursets que uns quants abnegats dirigents de l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu donen al C.E.R.

Es així com a L'Escala es perpetua aquella gràcia espontània de les rotllanes en les quals tothom conserva la personalitat individual, bella imatge plàstica copsada en les següents ratlles de la nostra escriptora Víctor Català:

«Oh, aquells homes, vells i joves, però tots per un igual impulsats per la febrosa dèria encomanadissa!... Oh, aquelles belles figures estil·litzades —estil·litzacions vivents i mòbils— ballant airosament, retallades en l'espai les fines siluetes, amb els braços enlaire, com ales desplegadas que anessin a emprendre el vol, sens més lligam ni governall que el lligam i governall ideal del ritme...!

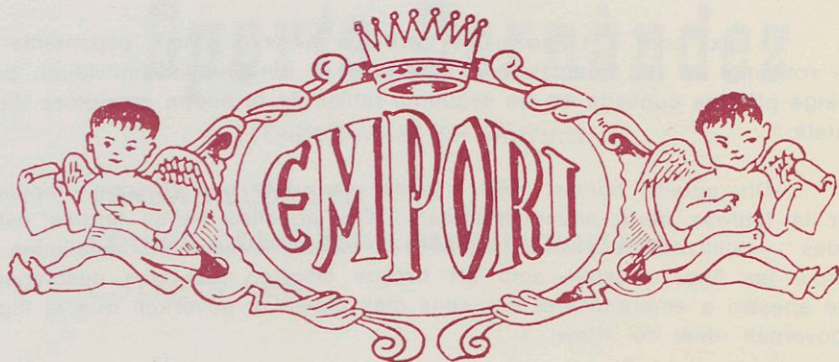
Lluís Albert

JOAN PELLICER «QUICUS»

PASTISSERIA-BOMBONERIA

**Es complau en oferir les seves
mes escollides el.laboracions**

TARTES GELADES

REPOSTERIA FINA

CANAPES

PASTES SALADES I DE TE

i la seva especialitat

ESCULLS

PROVEU-LOS!

Maranges, 16 - Telèfon 77 00 89

L'ESCALA

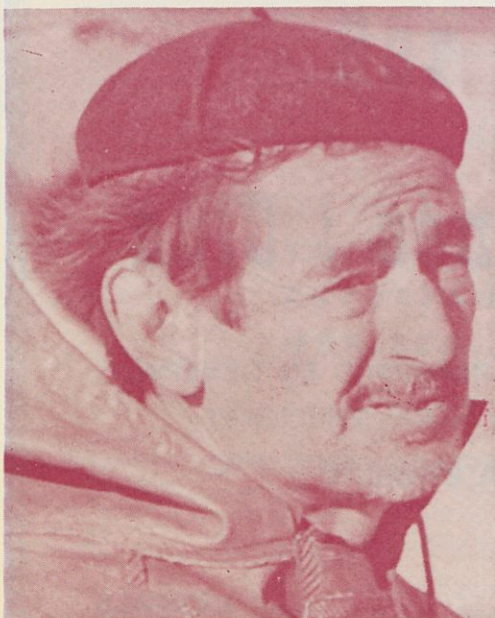
MARINERS ESCALENCOS D'AHIR I D'AVUI

NOI CALONS

EL PATOT

EN LLOP

L'AVIA SISA

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

ESTETICA

Depilació a la cera
Massatge facial
Maquillatge
Tractament cutis
Neteja cutis

La Flor

NOVETATS

“Bolsos”
Articles regal
Perfumeria
Articles pell
Bijuteria

Xamfrà c/. Caiguts i José Antonio

L'ESCALA

DIPOSIT DE BEGUDES

Pere Gironés i Clúa

VINS - AIGÜES MINERALS - REFRESCS EN GENERAL
SAN MIGUEL - CAMPO VIEJO - FREIXENET
LILBYS - VICHY - MALAVELLA - ETC. ETC.

c/. Canyet, 8
Telèfon 77 03 70

L'ESCALA

Bar Manolo

GRAN VARIETAT DE:

TAPES

ENTREPANS

MARISCS...

i L'ESPECIALITAT DE

GAMBES A LA MANOLO

Carrer Avi Xaxu

L'ESCALA

Joan

ASSURANCES
DE PARIS
L'UNION DES
AGENTS
DE
L'UNION DES
AGENTS

i Paulí Vicens

DEL COLEGIO NACIONAL DE AGENTES DE SEGUROS

ADMINISTRACIONES - SEGUROS - TRAMITACIONES

SUB-DIRECCION DE

«L'UNION DES ASSURANCES DE PARIS»

SEGUROS DE INCENDIOS - ACCIDENTES - VIDA

RESPONSABILIDAD CIVIL - VEHICULOS

MULTI-RIESGOS - ETC.

¡¡La experiencia de cuatro generaciones
al servicio del Cliente!!

c/. Sta. Máxima, 8

(Oficina Central)

c/. Caídos, 34

(Oficina Técnica)

Tels. 77 04 24 - 77 00 96

L'ESCALA

Anna Rouret

SARDANISTA

D'afeccionats a la sardana n'hi ha molts milers arreu de les terres catalanes —crescuts i escampats durant aquestes darreres dècades—, però tant devotament vinculats com hi va estar tota la vida Anna Rouret, escassegen força.

Morta el dia 6 de febrer d'aquest any, lluny, llunyíssim del seu poble, L'Escala, on nasqué el 1907, es pot dir que va tancar els ulls sota les notes d'una sardana etèria que cantava l'amor i la pàtria.

Quan, a la seva joventut, plena de bellesa, hom la contemplava puntejant la dansa en aquella platja escalenca encara no sofisticada, quedava embadellit en veure com personificava l'essència de la música, talment que n'apareixia una mística sacerdotessa.

Formada en la pura escola tradicional empordanesa, mai no va practicar les innovacions sorgides, principalment, del cap i casal de Catalunya; però la veritat és que tampoc no les va condemnar. Ella, simplement, es mantingué en el recolliment dels passos, el que li permetia de «ballar dalt d'un punxó». Concentració de l'art, menys espectacular però més emotiu.

El mes d'agost de l'any 1939, abandonava Catalunya, la qual no reveuria fins vint anys després. Se'n anà a la recerca del marit, refugiat en terres occitanes. La fugida fou heroica. Dinou hores a peu, atravesant muntanyes i eludint els camins massa fressats.

S'emportava als braços un fillet de tres anys i un limitat bagatge, però el cor ben curull de totes les sardanes.

Transplantada a Mèxic ara fa trenta-set anys, mantingué amb tota enteresa el seu esperit sardanístic. En els aplecs dels catalans i sota el símbol enardidor de la bandera barrada, se la veié dansar amb íntima passió i, ben sovint, amb les llàgrimes cara avall. Evocació abrandada i palpitant de la pàtria llunyana, la seva figura irradiava la llum de l'Empordà.

Anna Rouret, sardanista, sempre fidel als valors espirituals de Catalunya i a uns amors a ultrança, fou la meva esposa. I ho serà sempre.

Guadalajara de Mèxic, 1979.

Josep M. Murià

PEIXATERIA

Coll

Lliberació, 52

L'ESCALA

HOTEL - RESIDENCIA

podium

RESTAURANTE - SNACK-BAR

c/. Caudillo, 81

Telèfons 77 06 52 - 77 03 80

L'ESCALA

LEGENDA DE L'OLLA

ARTICLES DE PELL

CREACIONS

Montserrat

Fàbrica: c/. Caudillo, 27 - Telèfon 77 01 47

Platja: Telèfon 77 07 79

José Antonio: Telèfon 77 07 45

L'ESCALA

FG FINCAS GUANTER

**GARANTIA D'EFICACIA
i SERIETAT**

- * **VENDES**
- * **LLOGUERS**
- * **ASSEGURANCES**
- * **ADMINISTRACIONS**
- * **TRAMITACIONS**

SEMPRE AL SERVEI DELS NOSTRES CLIENTS

Ave Maria, 7

Telèfon 77 02 72

L'ESCALA

LLEGENDA DE L'OLLA

Janot i Cinta de L'Escala

Per Josep M.ª Xampeny

Sempre he sentit curiositat, per les llegendes o rondalles que alguna gent contava en aquell temps ja tan... llunyà. Aquell matí del mes d'Octubre, mentre recorria amb els meus pensaments una de les platges que engalenen, el bonic poble de L'Escala vaig ascendir a unes roques, per millor admirar la grandiositat d'aquest mar nostre. A un costat, la punta de Falco-nera, a l'altra Montgó que com dos guardies vigilen l'entrada del golf. Pinedes, plans i muntanyes donaven un aspecte màgic, contrastant amb la tonalitat de les aigües que escumejaven mansament d'amunt l'arena daurada.

Mes enllà, un home acompanyat d'un vailet, intentaven sense aconseguir-lo atrapar amb l'ajuda d'un bastó la pilota que moments abans caigué dintre d'un clot en aquella penya.

En acostar-mi podia veure el baló sobrenadant dintre el forat.

— Serà una mica dificultós agafar-lo. —Vaig dir amb tó sol·licit—.

«L'OLLA» (Foto Esquirol)

NO HO PENSEU MES...

**SI VOLEU APRENDRE A CONDUIR
AQUEST ES EL MOMENT**

AUTO-ESCOLA

CLARET

AMB ELS SEUS NOUS PROPIETARIS

Senyors: RUBIO - FERRER - CAÑET

**Disposem dels elements i mètodes més moderns perquè
vostès ho aconseguixin amb més gran
facilitat i rapidesa.**

CURSOS ESPECIALS

**Informe-vos telefonant al n.º 75 88 46 de T. de Mongrí o bé
directament a la mateixa Auto-Escola de 16 a 21 hores.**

c/. J. Antoni s/n

L'ESCALA

PREGUNTEU ALS VOSTRES AMICS

— Mireu, que m'ho pensava que li cauria dintre l'olla. Mes el noi... xuta que xuta.

— L'olla?... heu dit l'olla... i com és que l'anomenen amb aquest mot?.

— Aixó, no sabria dir-ho... més tota la gent d'aquests contorns coneix aquest lloc, com la roca de l'olla. Ara, que si esteu interessat per saber-ho... l'avi Xano podrà assabentar-vos. Ell, viu en aquella caseta petita.

Un moment després em trobava davant la porta de la casa. El truc a la fusta va resonar, i una veu exclamà.

— Endavant, endavant, entreu sense picar.

Uns ullets d'esquirol, tots voltats d'arrugues em miraben amb molta atenció. Un signe amb el cap indicà que prenguéssiu seient.

Xano, reposava el seu cos perfumat de salabror marina, assegut a l'escó, obrint de tant en tant la boca buida de dents i renecs.

— Bé. Vos direu!

Després de contar el motiu de la visita, l'avi va agafar un porró. El raig de vi anava dret i seguit a la seva boca fent xerricar la llengua. Eixugant-se amb la mà, un regalim, que li baixava llavi avall, deixà amb molta parsimonia sobre la llosa al costat de la llar vermella, aquella porrona que guardava el bon vi de Peralada. D'un dels plecs de la faixa negra, va treure una borilla de caliquenyo estilent encenen-la amb el caliu de la fogata.

— Vatua noi... Aixó va succeir ja fa molts anys. Recordo que el pare ho contava assegut en aquest mateix banc durant la vetlla! Es clar en aquell temps, el poble de L'Escala era un raconet de món quasi desconegut i la majoria de la gent es dedicava a les feines de la pesca.

Casetes blanques i petites amb els finestrons i portes pintades de vius colors, feien carrer al costat de la platja. Els llaguts, bous i tranyines esperaven immòbils l'hora que el cop de braç les llences a l'aigua d'aquest mar tan transparent que brilla com un espill reflexant el blau del cel.

Jugant amb les ones, gavines volaven quasi sense moure les blanques ales. Algunes d'elles es capbossaven capritxoses i quan sortien de l'aigua portaven apresonat en el bec, algun peix bellugadís. Altres xisclant i fent carrera s'allunyaven tan altes que feien pensar que tenien el niuet en el núvol de color.

Janot, era un bordegas estimat per tothom, feiner i sempre disposat a favorejar sense esperar mai l'agraïment d'aquelles persones a les que ajudava.

Aquell dia, l'aire amb sentor de iode i roca viva, eixamplava els pulmons de Janot que content i alegroi caminava pel vell camí, contemplant el color gris de l'olivera i saltant enjogassat, perseguia la sargantana esclatant dels seus llavis, la dolça rialla d'infant. Ell, no en sabia d'egoïsmes, era un pescador honest i estimar la Cinta era tot el seu anhel.

Caminava testa alta, coronada de cabell cargoladís lluint cos de nervi i pell morena.

En arribar a la recolzada, allà on es troven les primeres roques de la mar, va veure com balandrejava allà baix, molt endins el llagut d'Hilari.

VIAJES ESCALATOUR, S.L.

ORGANITZACIO DE VIATGES
RESERVES DE BITLLETS
CANVI DE MONEDA ESTRANGERA
LLOGUER DE XALETES I APARTAMENTS

c/. Josep Antoni, 8

Tel. 77 06 40

c/. Camí Ample, 2

Tel. 77 02 18

PRO-INVER

F.CALLOL, A.P.I.

VENDA D'APARTAMENTS, TERRENYS I XALETES

AGENCIA D'ASSEGURANCES **ZURICH**

c/. Camí Ample, 2

Av. Jaume I, 26 - 1.er, 3.^a

Tel. 77 02 18

Tel. 21 72 84

L'ESCALA

GIRONA

Fent una cabriola, saltava de roca en roca. Corregué damunt la terra mollà, abrigant-hi els peus, l'escuma blanca i fresca de les ones.

— Hilari!... Hilari! llensa la xarxa amb nom de Déu! cridava amb tota la força de la seva veu, mentre donava braçades al vent.

Esclar, Hilari no el sentia. Llavors, va agafar un roc i el llançà lliscant i rebosant damunt l'aigua clara, enfonsant-se mansament a fer costat, a l'alga verda i a les petxines grogues.

Voltada de quietud, la petita cala, brillant de fogoses resplandors encisava a Janot que boca oberta i com un estaquirot contemplava, com si per primera vegada fós, aquell trocet de natura.

El xisclet de la gavina, el va treure d'aquell encantament. Amb somriure de dents blanques i fortes, tornà a emprendre el camí de pedres i pols.

En passar davant les primeres cases, escoltà el cant dels mariners, la taberna amb les llànties mig apagades, no eren motiu perquè el porronet de vi, estigués massa parat. Passava de mà en mà i sempre enlaire refrescant goles i allunyant penes. Janot, també hi va fer cabuda mes content que unes pasqües.

— Ep Ramonet. Ja heu calat les nanses?... i tú Nasi, ja tens preparat l'ormeig per demà?.

— Carat! Janot. Té. Empunya el porrò, i fum-li una bona batussa... Així!, Així!... Parlant de surells, serrans i llobarros... o de la barca d'en Siset acabada de pintar, va anant passant l'estona. Quan va arribar a casa de la seva enmorada, ja les estrelles, una a una s'anaven encenent.

Cinta, filla també de mariners, pell suau de blancor inusitada, contrastant amb el vermell brillant dels llavis de coral. Cabellera negra trenada amb una cua, perfumada de l'olor del llesemí.

Sense dir res, restaren una estona deleitant-se de l'encant d'aquell moment. Moixaines de tendresa tastant amb la besada regust d'amor fidel.

Enllaçades les mans, escoltaven la cançó de l'aire i de les ones. Trepitjant l'arena humida, avançaven per tresquera d'il·lusió. Ja, quan asseguets a la proa d'una barca vella, parlaven del futur fent-l'ho realitat, la lluna satisfeta els mirava des del cel ben estrellat.

L'amor de la parella era flama viva. Amb llavi trèmol, Cinta li dona un petó, abraçant-l'ho amb força inusitada i dient-li... Janot t'estimo tant... que no vull perdret. Sents?... No sé que es el que jo sense tú faria... i... tinc molta por Janot, desgranant falegs de fantassia, reia i reia! Reia d'aquella manera generosa omplint el cor de la noia de sang ardent.

Rosari de gemes i d'abraçades, sospirs que s'endinsaven en el mar. L'endemà, a punta d'alba ja estava Janot llest, per començar a batre els remos remoyent el virolat aspecte de l'aigua mansa. La barca, lentament, molt lentament s'allunyava de la costa amb cantarella de gemes i tos de vell.

Navegava molt endins, quan començà a clarejar. Tavella que esclatava amb un brillar de llum, quasi irreal i la mar en calma resplandint serena, les ones mes petites que jugant fent tamborelles, anaven a estendres per la sorra.

A popa, tenyida de granat la pell, el pescador, contemplant la llumi-

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Víctor Català, 9

L'ESCALA

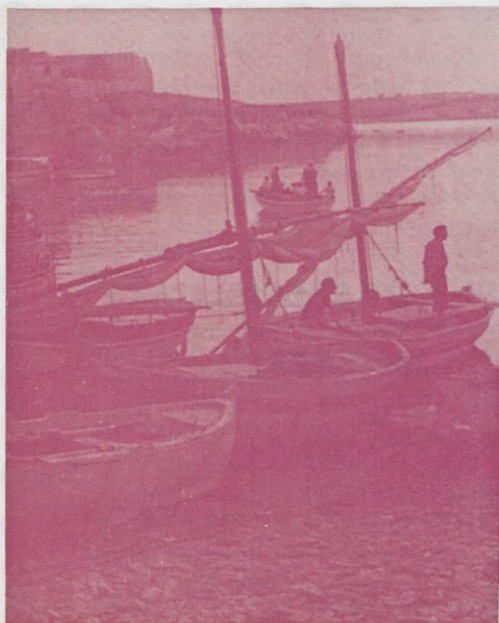
EXPOSICIONS D'ART

TEMPORADA 78-79 **ENRIC SERRA (1859-1918)**
JOAN MASSANET (1899-1969)

Juny - Juliol - Agost i Setembre

GRANS MESTRES CONTEMPORANIS
(COLLECTIVA)

nositat de la badia i fent volar el pensament, sentia la filaira que el cos de la Cinta desprenia i glatint de la finesa de la pell, va arribar als primers surets senyalats amb un tros de canya, que apuntaven al cel llunyà.

En aquell lloc, en que l'aigua és molt més brava allà, en que l'ostra viva s'amaga amb l'arena i el nacar moll, allà reposaven nanses de joncs entrelaçades, empresonant moviment platejat de peix espantadis.

— Eil! Janot, ell mateix es deia, sirgant amb força el llivant moll. Hissa, hissa, hissa!! exclamava rient amb boca plena, omplint de peix bellugadis, la barca anyenca. Quan la tasca, va estar

resolta, les pales dels remes tornaren a l'aigua, i ell murmurava dient: —Regració Verge del Carme, les captures afanades en aquest jorn. Fent moure els braços, vogava,... vogava sentint la sang com corria a flor de pell.

Quan arribà a la platja, originà un batibull! Els vells pescadors, contemplaven boca badats, la jornada profitosa. Aquell bé de Déu, tret de les entranyes salabroses fascinava més que l'argent fi. El noi, es sentia content i agafant la llagosta, els serrans i rogers, omplia el davantal recollit de la seva enamorada.

Colors, enrogient la carona de Cinta, somrient avengonyida tancava les parpelles dels ulls.

Un setze de Juliol, festa de la Verge del Carme i patrona dels pescadors, celebraren les noces de Cinta i Janot, a l'Església del poble de L'Escala. La imatge venerada per tota la gent de mar, feia goig de mirar, engalanada amb el mantell blanc i la corona, lluint con el sol de primavera.

Els amics i veïns havien acudit a la cerimònia. Les taules, esperaven repletes de viandes i bon vi. Suquet de peix, carns a la brassa, «rellenu» de poma i fins pastissos! Tothom estava alegre i desitjava a la gentill parella una llarga vida sempre joiosa de felicitat.

Badó, amb un flaviol als llavis, va començar a bufar mentre les parelles més joves, debutaven alegroies a dansar i allà dalt prop del núvol de cotó, les gavines xisclaven d'una forma estranya, feien rodona.

— Vinga fadrins... un altre tragueta de ratafia. Deia en Boira rasant-se el cap.

— Jo,... un traguinyol de vi de l'Empordà!

— Jo,... Ja no tinc gana ni set.

**CUINA D'ESPECIALITATS
MARINERES**

Ronda del Padró
Telèfon 77 02 87 **L'ESCALA**

CONSTRUCCIONES

Barragan-Franconeti

VENTA DE CHALETS, VILLAS, BUNGALOWS, ETC.

c/. Perris, 25 bis
Teléfono 77 04 41

L'ESCALA

Les rialles esclataven, ofegant el queixós sospir, d'una nina enamorada frisosada de cants i de besades.

Els més petits, corrien amb les mans enganxoses del sucre del pastís, i un grupet de noies casaderes, esguardaven frisoses el ressò del flaviol i que joves d'ulls tendres les mirassin, sollicitant el permís de ballar.

El sol, ja es fonia pel camí de l'infinit, llànties i blandons il·luminaven aquella gent senzilla, aquella gent feliç.

Anneta, l'àvia vella del veïnat, requerí a la parella. Tots restaven callantívols. Era un moment emocionant. Amb veu trencada per l'emoció digué:

— Es tradició molt antiga, entre la gent del mar, fer l'ofrena d'una olla de terra als recent emmaridats. En ella, custodiareu els estalvis, per aquell fillet que l'amor enviarà... Aquí la teniu!!

Amb les mans trèmols i sentint un nus dintre del coll, Cinta agafava el present abrigant-lo amb tendresa.

El fort aplaudiment deturà les llàgrimes que sobreixien dels ulls de la noia acabada de casar.

En el cel... estrelles lluminoses, i dins la cambra blanca Cinta tremolosa del desig tan amagat, s'acosta... timidament a Janot!

Fou, la nit més bella!!!

Mesos després, Cinta acariciava el ventre seu. Notava sensació dolça i estranya. El cor de colometa enamorada, no dimanava engany. Era el fillet!... era el fruit de l'amor... era el brot novell que estimulava Janot, per anar guarnint la llar.

— Cinta... amor meu. Poncella que espera plàcida el plor de l'infant, no temis, que quan els sentiments cantin la seeva vinguda, tot li darem, i si la nuvolada grisa tapa el sol calent, aquell coset de carn rosada serà qui brilli, donant llum a nostra caseta blanca.

Riu i canta Cinta meva, canta al fill nostre... la cançó del mariner, cançons de blanques velles, cançons de treball i bona pesca. Canta!... Canta...!!!

Moltes barques s'havien fet a la mar. Janot navegava amb la seva deixant l'aigua estela platejada. Olor de calma i fusta gastada. Mantellina de boira groga, s'estenia desdibuixant les casetes blanques i les roques roges.

Absolt amb la feina va deixar corre el temps. Feia estona, que havia perdut de vista les embarcacions dels companys. Li agradava pensar, que les tinguessin ben curulles d'alatge o de sardina.

Vent de llevant comença a bufar inflant les ones.

— Vaja, aquesta nuvolada... no m'agrada gaire deia Janot tot mirant el cel. Virem el timó i... a casa.

La barca, com un cabridet enjogassat, botia brandejant les galtes de fusta despintada. De cop i volta, el cel es tornà gris, la dansa era cada vegada més esperitada. Núvols de renecs i mals pressagis ajudats pel vent que xiulava polvoritzant l'aigua fosta, empolsia de ruixims tot el contorn.

Janot, agafat al timó, lluitava com fera acorrallada. Començà a ploure, fonent-se l'aigua dolça del cel amb la de la mar salada. Mar i cel es capdellavent amb negres núvols i de planys estrafalaris.

— Resisteix així, barca valenta!... Exclamava Janot forçant la veu. El brogit de la tempesta seguia el seu bramar. Les onades s'aixecaven com muntanyes fantasmals bressolant el pobre mariner, que boca oberta i ulls humits sanglotava de paor.

— Verge del Carme!... Ajuda!... T'ho demano per Cinta i el fillet.

NOVETATS - TEIXITS
ARTICLES PER A LA LLAR

Emili Puig Giralt

Enric Serra, 4
Telèfon 77 03 52
L'ESCALA

Carretera s/n
Telèfon 8
ALBONS

El vent, pegà una sacsejada tan forta, que trencà amb mil trossos el timó.

Ning, Nang... Nin, Nang. Si!! Janot, sentia les campanes de l'església de L'Escala.

Tota la gent del poble estava reunida a la platja. Fanals encessos de flama vacil·lant els hi feien companyia. Algún llagut ja havia arribat, altres barques s'apropaven.

Cinta, neguitosa sentia cremor dintre el cor seu. Esbrinava amb ulls oberts l'espessa boira, per descobrir la barca d'en Janot. La tempesta de pluja, vent i tempesta, enfosquia el color blau de les onades, que s'obrien com ventalls d'escuma.

Llampecs brillants de foc, es dibuixaven en el cel negre. Els pescadors, havien arribat cansats i tremolosos. Solament Janot faltava.

— Enceneu, una fogatera sobre la roca plana, cridava Hilari amb veu potent.

Vinga... depressa... així s'orientarà!!

Mullats com la mateixa pluja, corrent buscant fusta seca i encenalls. La flama va prendre a la teia resinosa. Llambregades serpentejants, il·luminaven les tenebres... i... en aquell moment... el corn... el só del corn es deixa sentir...!!

Entre el pujar i baixar de les ones, veia Janot el resplandor espurnejant, i sentint-se l'ànima colmada, bufà amb molta més força el corn marí.

Cinta va fer un crit! La sang se li gelava. Es ell!... és ell!!! deia caient de genolls damunt la pedra dura, sentint la ferida de la carn. Apretava la seva testa, cridant el seu marit.

— Mireu... mireu! allà al fons hi ha quelcom que belluga.

— Porteu un fanal. Mala basarda!!

Un cop de mar, va aixecar la barca... ja cansada. La llum de la foguera, deixa veure a tota aquella gent, com Janot amb el braços estesos cridava:

— Cintaaa, Cintaaa...!!

L'onada, estrellà amb força la barca vella esclatant surpir i plor.

El cos mort de Janot, quedà sobre roca vella vestida de molça verda i musclos de colors.

Brendejant el cap despentinada, clavant-se les ungles en el coll, Cinta com boja cridava al llampec i al tro. Anima esperitada s'acosta al vermell caliu. Descàrrega centellejant caigué sobre la pedra esparcin a l'aire basarda i dolor.

L'endemà, d'aquella nit d'angoixa, aquella bona gent del poblet de L'Escala van atancar-se esporuguits en aquell lloc.

Allà on el llamp havia senyalat la roca, estallant la pedra amb mil bocins, allà on Cinta havia escollit el seu destí, apareixia un pou que s'obria en la roca viva.

Dol i tristesa caminaven preguntant vers aquella part. Aneta amb els ulls anegats del plor, llençava a l'obertura l'olla de les il·lusions i dels estalvis desapareixent al fons de l'aigua.

En mig del mar blau i manyac l'Arc de Sant Martí fulgurant ensisava les blanques gavines, que tot volant es mirallaven en l'aigua clara i cristal·lina.

Acabada la història, l'avi Xano refrescà la boca amb un tragueta de vi.

Si, senyor... aquesta és la rondalla de l'OLLA. De la roca de l'olla de L'Escala.

(Publicat a l'HORA NOVA de Figueres)

Gimnàs Elisabet

c/. Tramuntana, s/n

Edifici Tramuntana - Bloc D n.º 3

L'ESCALA

GIMNASTICA PER A SENYORES I NENES

EDUCATIVA
FORMATIVA
CORRECTIVA
RITMICA

Amb aparells de:
MECANOTERAPIA
MASSATGE CORPORAL
ESPATLLERES

SAUNA (hores convingudes)

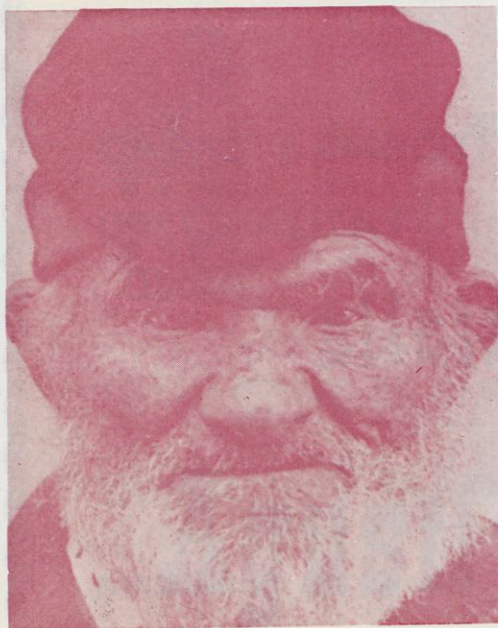
Per inscripcions:

Plaça Víctor Català, 10, 2.- Tel. 77 03 22

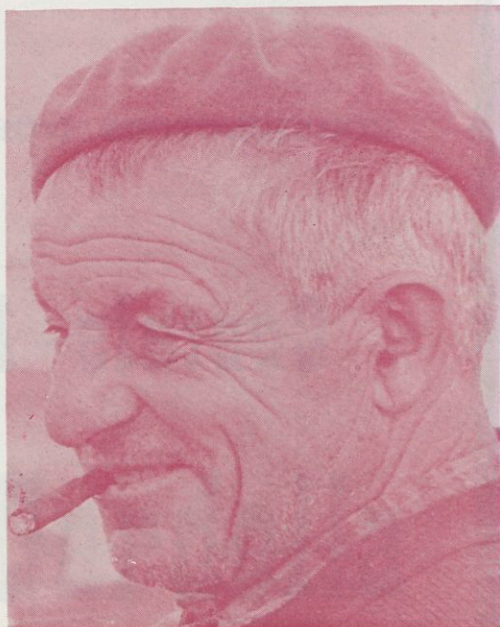
Professora: **MARIA ISABEL GARDELLA DE CORTADA**

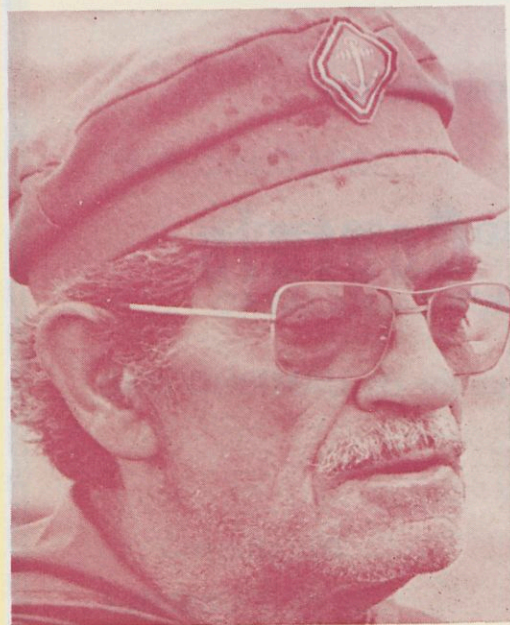
MARINERS ESCALENCES D'AHIR I D'AVUI

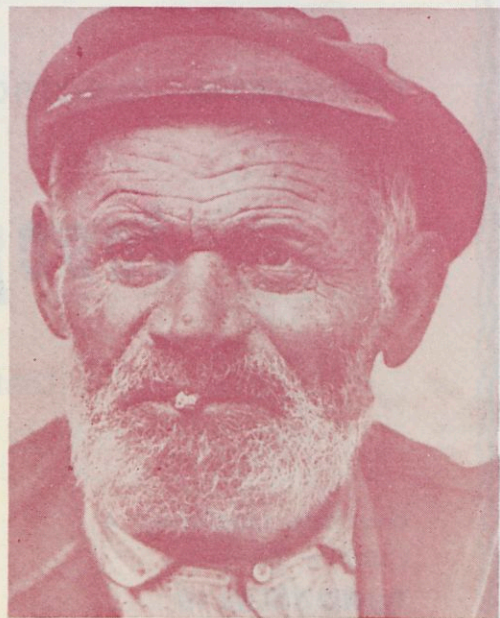
AL PAL D'EN NIOL

JAPET

PERE JORDI

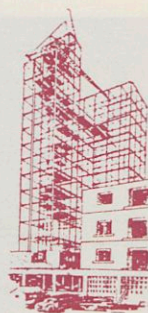

GARRANYOL

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

CONSTRUCTORS D'OBRES

Costals - Batalla

c/. Caídos, 61 y Riera, 10
Telèfon 77 04 73

L'ESCALA

FERRETERIA - ELECTRODOMESTICS

Josep Costals

Distribuidor de **CAMPING GAS**

Germans Masferrer, 41
Caiguts, 56
Telèfon 77 03 18

L'ESCALA

**CARNS i EMBOTITS
DE QUALITAT**

Agustí Gardella

ESPECIALITATS:

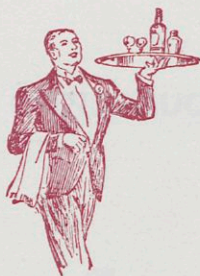
BOTIFARRA NEGRE, BLANCA

CATALANA i FUET

c/. Caiguts, 26
Telèfon 77 06 05

L'ESCALA

BAR

EL PESCALL

GRAN ASSORTIT DE «TAPES»

i

ENTREPANS VARIATS

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

«PESCADORS, BONS CATALANS»

Pescadors, bons catalans, que sabeu l'aspror del mar
i quan s'encrespa, sense por del bramular,
amb la tempesta bravament sabeu lluitar.

Tot l'heroisme de vostra gesta ma sardana vol glossar.
Xiula el vent esfereïdor i en el cel creix la negror
de la tempesta, mentre al lluny el pescador
ardit s'apresta a capejar-la amb ferm braó.
Sola en la platja, trista i plorosa hi ha l'amada tot dolor.

(Recitat).— I el seu pit desgrana una pregària:

(Cant).—Pietat, Senyor del Cel, Senyor Déu meu!

Escolteu el meu prec
i feu que l'estimat,
retorni al meu costat,
que ell ès ma vida.—
I sanglotant segueix resant,
bo i esguardant la llunyania.

Pro a l'instant, sempre bregant,
hi ha una ala blanca que s'apropa.
Llença un gran crit infinit:
—Són ells! Són ells!
I amb il·lusió vers l'horitzó
hi envia un bes d'amor.

Quan ha arribat, li diu confiat;
—Espera'm sempre sense angoixa.
Si contra el mar se lluitar,
amunt els cors!
Déu protegeix al pescador
que en Ell té fe i amor.

Música: **Vicenç Bou**

Lletra: **J. Serracant**

CARNS - EMBOTITS

Joaquim Llandrich

c/. Santa Màxima, 15
Telèfon 77 01 27

L'ESCALA
Costa Brava

JORDI

**TALLER REPARACIO
MOTOCICLETES**

**VENDA I LLOGUER
DE BICICLETES**

c/. Capdill, 61-65

Telèfon
77 03 14

L'ESCALA

**Servei directe de Transport de Mercaderies des de
L'Escala - Torroella de Montgrí i Comarca
a Barcelona i Girona i viceversa**

CASA CENTRAL:

L'ESCALA - c/. Enric Serra, 6 - Telèfon 77 01 32

TORROELLA DE MONTGRI

Pl. d'Espanya, 10 - Telèfon 75 80 86

Agència a Barcelona

c/. Almogàvers, 43 - Tels. 30 000 68 - 30 000 73

Agència a Girona

Transport Olot - Av. 20 de Juny, 5 - Tel. 20 04 35

Llibreria Ballesta

DIARIS i LLIBRES

MATERIAL ESCOLAR i D'OFICINA

Lliberació, 7

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

Gent marinera de L'Escala

Quan a L'Escala se la coneixia com una vila marinera, no es feia cap descobriment, ja que gairebé tot-hom ho era. Però aprofundint sobre el tema, eren quelcom més que uns mariners.

El llarg període desde la fundació de la vila fins al desenvolupament que aconseguiren les generacions que ens antecediren, fou un període verdaderament èpic.

Ferrenys i ardits en les feines del mar; forçuts i tenaços en la roturació de terrenys aspres i pedregosos per plantar vinyes i oliveres, constants i feiners per conrear el seu hort; traçuts i pacients artesans per fer i reparar les seves arts de pesca etc.

Ferrenys i ardits en les feines del mar perquè precisament era quan feia malts temps, quan bufava vent fort per inflar les veles d les parelles de bous per poder estirar l'art, era precisament quan es feien a la mar.

Forçuts i amb una tenacitat formidable per arrencar les pedres i anar-les col·locant ben carejades per fer les gruixudes parets seques que tenien la triple utilitat de, ser lloc per amuntegar tot el pedruscall, limit de llurs parcel·les i abríc de la tramuntana. Parets que moltes vegades semblaven veritables muralles ciclopees. Tot per anar guanyant pam a pam unes porcions de terres per plantar-hi la vinya i les oliveres. Aquí sí que s'escau alló de que «els catalans de les pedres en treuen pans».

Constants i feiners en treballar el seu hort o hortet que més semblava un jardí, per l'amorositat que hi posaven. Quina diferencial! amb l'aspecte que actualment tenen els terrenys dels quals en foren foragitats.

Si, uns veritables artesans en la confecció de tan variades formes en nanses, sepieres, jonvines. Paciència i destresa per nuar i remendar en les llargues vetlles d'hivern les armallades, soltes, sardinals, etc.

Doncs aquesta gent que no escatimava cap esforç per tirar endavant la família que quan per una capada de tramuntana s'havien d'arreccer a Roses o a l'Estartit tornaven i retornaven a peu, encara foren capaços de bastir una església d'enormes proporcions pel que era el poble i que mes aprop dels nostres dies, amb la aportació personal i modestos estalvis també foren capaços de bastir un Centre per el seu esbargiment, perquè així sí, la gent marinera, malgrat les seves vicissituds també sempre ha sigut una gent alegre, disposada a la gresca i divertiment. Les seves Festes Majors desde molts anys ha, sempre s'havien distingit per les gran audicions i ballades de sardanes. Qui encara no recorda els divertits balls de Carnestoltes? on es tornaven a dansar balls antics, polques massurques, pilets, americanes, «llancerus» i rigodons i encara pel els mes vells hi ha qui recorda l'esbojarrat Ball del Drac i l'alegre Farandola que afortunadament ens ha arribat als nostres dies amb tota la seva capacitat d'engrescament com per volguer-hi prendre part tot-hom. Doncs sí, la gent de la nostra vila no fou solament marinera, i com podia haver-ho dit èpicament el poeta grec Homer, foren uns TITANS.

Valgui aquest petit treball com el meu homenatge als mariners vius i als desapareguts.

Josep Clos

Abril del 1979

CONSTRUCCIONS

Ll. Parramont

Sta. Màxima, 12, 2.on. 1.ra.

L'ESCALA

PLANXISTERIA I PINTURA DE COTXES

Salvi Plaja

Ctra. Figueres s/n.

Telèfon 77 05 91

L'ESCALA

ROBA INFANTIL

Mª Teresa Pellicer

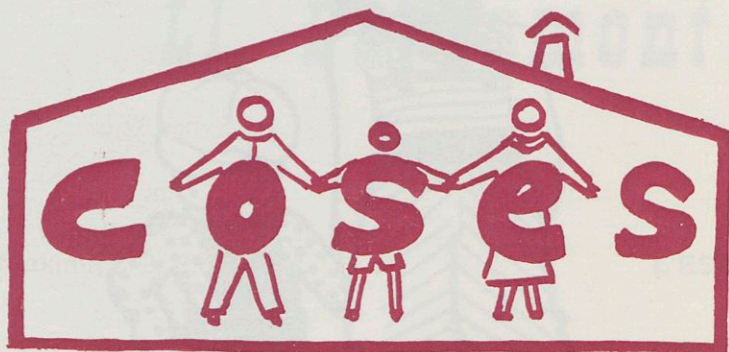
Sta. Màxima, 8

Telèfon 77 02 27

L'ESCALA

Boutique

LLISTES DE NAIXEMENT

ROBA PER A MAINADA DE NAIXO FINS A 8 ANYS

JOCS DIDACTICS

COSES PER A REGAL

Representant de JANE i ARRUE

COTXETS, LLITS i ACCESORIS

Alfoli, 9 - Telèfon 77 06 98

L'ESCALA

Sardanes a L'Escala

A partir del III Aplec de la Sardana, celebrat el 14 de Maig de l'any passat, amb la col·laboració de les Cobles: Principal de la Garrotxa, Montgrins, Baix Empordà i Ciutat de Girona, han tingut lloc a la nostra vila les següents audicions de sardanes. JUNY: 14, Principal de la Garrotxa; 21, Girona; 23, Camprodón; 24, Principal de la Garrotxa; 28, Principal de Cassà. JULIOL: 5, Principal de la Garrotxa; 12, Girona; 16, Marina; 19, Principal d'Olot; 21 i 26, Principal de Cassà; AGOST: 2, Girona; 9, Principal de la Garrotxa; 16, Principal d'Olot; 23, Girona; 30, Principal de Cassà. SETEMBRE: 2, Ciutat de Girona; 3, Baix Empordà; 4, Montgrins; 5, Ciutat de Girona; 10, Camprodón; 20, Girona; NOVENBRE: 12, Girona. DESEMBRE: 24, Baix Empordà. GENER: 21, Baix Empordà. FEBRER: 18, Girona; 25, Principal d'Olot. MARÇ: 25, Principal de Llagostera. ABRIL: 16, Costa Brava. MAIG: 6, Principal de Figueres.

El concert d'estiu tingué lloc en els jardins del Centre Cultural Municipal, la nit del 5 d'Agost, amb participació de la Cobla La Principal del Llobregat, la Coral Emporium i l'Esbart de Dansaires «La Farandola», que, com l'any anterior oferiren una completa vetllada dedicada al nostre folklore.

Cal també deixar constància dels concerts de sardanes i música catalana que a càrrec de les Cobles MARINA i MARAVELLA, es celebraven a la sala del local social del C.E.R., el 18 de Febrer i el 24 de Març, respectivament.

Amb una inscripció que ha arribat al centenar, s'ha celebrat el IX Curset d'Ensenyament de ballar sardanes, acompanyades d'unes nocions de comptar i repartir del que cal remarcar el nombre de castellans que hi han participat aquest any, la qual cosa sens dubte ajudarà a les noves generacions a poder fer entre tots la germanor que tan anhelem, alhora que els nous sardanistes —el retrat es d'una de les primeres lliçons— seran la nova llavor perquè no perdin la continuïtat les SARDANES A L'ESCALA.

Aquests son els nous sardanistes escalencs (Foto Simón)

MECANITZATS DE FUSTERIA

Miquel Planas

Enric Serra, 42
Tel. 77 00 87

L'ESCALA

ELECTRICITAT - FONTANERIA

Ramon Pratsevall Maspoch

c/. Germans Masferrer, 37
Telèfon 77 05 25

L'ESCALA (Girona)

ESPECIALISTA EN ANTILOP

BOUTIQUE VILABRÚ 3

c/. Caiguts, 12 i 14 - Telèfon 77 06 73

c/. Lliberació, 16 - Telèfon 77 00 74

L'ESCALA

PASTELERIA * BOMBONERIA

FUNDADA EN
1854

MARANGES, 6 - TEL. 310180

LA ESCALA
(COSTA BRAVA)

ESPECIALIDAD ESCALONS

Captaire de la Utopia

ELEGIA A L'ESCALA

Acluc els ulls
i estenc la mà,
aquell ahir
no tornarà.

On ets, Escala enyorada
deessa dels meus quinze anys?
què resta de tos vells murs,
llambordes i viaranys,
privilegiats confidents
de tantes joies i plors
i que natura cobreix
d'herba ronyosa i de flors?

Què resta de tes mansions,
xemeneies i teulats
que el sol de ponent floria
de bells reflexes daurats?
alguna tèula molsosa,
finestra orba, filtrant cel:
abans la llar protegien
d'escalencs de bona rel.

Què et resta dels carrerons
dorments sota el cel roent;
de les muralles de pedra
llisa pels anys i pel vent;
d'aquells estors de puntaire,
de les ventalles d'abans?
ara, plàstic i alumini
formen notes discordants.

Atmòsfera silenciosa
entretallada pel gall
o pels cops sobre l'enclusa
de l'honorat ferrer de tall,
o pel só de les campanes
anunciant de dia i nit,
hores i morts amb recança,
festa i noces amb delit.

Centenàries oliveres,
poesia i sentiment;
vinyes camps, d'on encara
de l'aixada el cruiximent;
estampes de bou i jou;
vella vida vilatjana
que l'entesa unia, on sou?
belleses sens artifici,

Encara quelques pinedes,
marginades, vinyes i horts
davallen fins al sorral
com per trobar-hi confort;
port de pesca, ai! reduït,
ànima on s'ha arrelat
aquest poble noble i fer,
gloriós del terror on és nat.

Encara, eteris estels
reflectits en la mar bruna
barregem llur centelleig
tot fent l'ullet a la lluna;
i en gelosos batibulls,
els llums dels xabecs febrils
salten, ballen i s'abraçen
enjogassats i tranquils.

Encara es dansen sardanes
de les barques al redòs
i el vell fossar (*) encara inspira
a poetes i trobadors;
escassa reminiscència
d'aquest far de l'Empordà,
goig i orgull per excel·lència
del prestigi català.

Més ai! aquestes belleses
fugen a través dels anys;
el present ens ho demostra,
ocells de mals averanys;
sota el pes del nostre segle
neixen noves subjeccions,
planters de ciment armat,
decibels i pol·lucions.

Discoteques, «pubs», tavernes,
lludrigueres de plaers
quan no cavernes del vici,
xucladores de diners.
Si abans, cases de pescaire,
ara són zencs i cellers;
si alguns pescaven sardines
ara pesquen forasters.

Agència **MARQUES**

SEGUROS ASSEGUANCES

Ens oferim per assegurar-li la seva vivenda contra el robatori i l'incendi, amb una sola pòlissa que surt més econòmica, a més tenim l'assegurança adequada a cada situació.

¡¡ LA SOLIDESA DE LA COMPANYIA ES LA QUE VAL !!

Agent col·legiat: JOAN MARQUES i PRAT

Avda. de Montgó s/n (Oficina Central i Tècnica)

Telèfon 77 02 98

c/. Velàquez s/n (Domicili Particular)

Telèfon 77 00 64

Exotisme i gratacels
ofeguen tota harmonia
i semblen anacronismes
la mesura i la poesia.
En hivern ets molt esvelta;
l'estiu, plena com un ou,
t'infles com una granota
que vol convertir-se en bou.

Voldria tornar-te a veure,
(fervorós de ton passat),
falaguera, fetillera,
honest a i sense pecat;
vull veure't endiumenjada,
ocre i blanca, tint colrat:
sòc, de la teva bellesa,
pidolaire inveterat.

Només em resta l'onada
i el gloc-gloc de son bressar
que ofega el so de la cobla
que sardanes fa ballar.
Coqueteja i emmiralla't
en l'ona del teu ancò;
seràs sempre ma sirena;
tostemps seré ton pastor.

(*) fossar (cementiri vell).

(*) «Solitud» (obra insigne de
Victor Català)

Músics, pintors i poetes,
seduïts pel teu esclat
de nimfa enllaminidora,
la teva gràcia han cantat.
I en la teva «Solitud» (*)
vas tenir el goig d'infantar
a tan Augusta escalenca:
vull dir Victor Català.

Un flux de tramuntanada
t'ha ferit en quaranta anys;
esper que una nova aurora
et curarà tots els danys.
On ets, poble encisador
de la meva joventut?
qui t'ha vist i qui et veu ara!
com sanglota el meu llàüt!

Jaume Saderra i Riera

«L'Emigrant»

L'ESCALA, Gener 1979

**PRESSUPOSTOS DE JARDINS
ARBRES I PLANTES**

Jardineria L'Escala

PALMERES D'ADORNAMENT

c/. Riera, 16

Telèfon 77 05 86

L'ESCALA

IV APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitzat per l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» i Patrocinat pel Magnífic Ajuntament

Dia 3 de Juny del 1979

Pasqua de Pentecostès

COBLES

Pral. d'Olot - Selvatana - Baix Empordà - Ciutat de Girona

MATI A LES 10 - PASSEIG LLUIS ALBERT

1 - P. O.	L'Infantona	E. Sans
2 - S.	Lita	M. S. Puigferrer
3 - B. E.	Les noies de Prats de Molló	A. Juncà
4 - C. G.	Cançó marinera	Ll. Albert (1)
5 - P. O.	Pepita	M. S. Puigferrer
6 - S.	Mar de xaloc	V. Bou
7 - B. E.	Angeleta (tenora)	J. Coll
8 - C. G.	Elvireta (tenora)	E. Guasch
9 - P. O.	Tona 1978	J. Casanova
10 - S.	Iris	Roca Delpech
11 - B. E.	Ofèlia (tible)	F. Sirés
12 - C. G.	Merce riallera	M. Tudela
13 - Conjunt	Pescadors bons catalans	V. Bou (2)
14 - P. O.	Cantant per les muntanyes	XAXU
15 - S.	L'Aplec de Sarrià	F. Mas Ros (3)
16 - B. E.	Mar de Palamós	F. Mas Ros
17 - C. G.	Colla marinera	Ll. Buscarons

TARDA A LES 4'30 - PASSEIG LLUIS ALBERT

1 - P. O.	Cantant la festa	A. Riembau
2 - S.	Renyines d' enamorats	B. Renault
3 - B. E.	Maria Reca (Estrena)	E. Vilà (4)
4 - C. G.	Sol de tardor	J. Pons
5 - P. O.	Gentil parella (tenora i tible)	R. Rossell
6 - S.	Paquita (tenora)	J. Mir
7 - B. E.	Estimat amic (dos fiscorns)	Ferrer-Vilà (5)
8 - C. G.	En Jordi i el Moreno (trompeteta-fiscorn)	R. Vilà
9 - P. O.	Volgut pare	C. de Santiago
10 - S.	Alegoria	J. Alberti
11 - B. E.	Cançó marinera	Pau Marons (6)
12 - C. G.	La verbena del plà (tenora)	N. Oliveras
13 - Conjunt	Els pescadors de L'Escala (estrena)	F. Mas Ros (7)
14 - P. O.	Cant a L'Escala	Ll. Albert (8)
15 - S.	Les Delícies de L'Escala	J. Carbó (9)
16 - B. E.	Platges de L'Escala	F. Mas Ros (10)
17 - C. G.	L'Aplec de L'Escala	E. Vilà (11)

NIT A LES 10 - A LA PLATJA

(COBLA BAIX EMPORDA)

1 - Amics de Sarrià	C. Saló
2 - Festiva	J. Jener
3 - El cant del batre	Xaxu
4 - La Pubilla de Cardedeu	J. M. ^a Tarridas
5 - Pirineu	J. M. ^a Vilà
6 - Llavaneres	F. Mas Ros

NIT A LES 11

SALA DE FESTES *La Palmera*

GRAN BALL DE NIT PER

l'Orquestra SELVATANA

AMB L'ELECCIO DE LA

Pubilla de la Sardana 1979

En cas de mal temps es disposa de local cobert capaç per poder-hi celebrar l'Aplec.

ALIMENTACIO

Costa Brava

Avinguda Girona
Telèfon 77 06 46

L'ESCALA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES I SANITARIES

Casa Hereu

DE TOT PER AL SERVEI DE LA LLAR

VAIXELLES - CRISTALLERIES - COBERTERIES

I TOT EL PARAMENT DE CUINA

OBJECTES PER A REGAL

c/. Empúries, 10
Telèfon 77 03 98

L'ESCALA
Costa Brava

SARDANES

- 1) Dedicada pel seu autor al Pòsit de Pescadors de L'Escala i estrenada el dia de la Mare de Déu del Carme de l'any 1950.
- 2) Finalista a la Nit de la Sardana de l'Any, enguany a Vic.
- 3) Una de les més conegudes composicions del mestre Vicenç Bou, que no podia faltar en un Aplec dedicat a la gent del mar.
- 4) Sardana d'estrena, de l'autor Enric Vilà i Armengel, dedicada a una gran sardanista escalenca: la MARIA RECA.
- 5) Estrenada per la Cobla Baix Empordà al nostre Aplec de l'any passat, dedicada al bon amic Eugeni Molero Pujós.
- 6) Dedicada a l'Avi Xaxu i als pescadors de l'Escala, amb una dedicatòria que es troba en una altra pàgina d'aquest butlletí, firmada per el mateix autor l'Emili Saló «Pau Marons».
- 7) Estrena del mestre Mas Ros, escrita especialment per aquesta diada, dedicada, com el seu nom diu, a «Els pescadors de L'Escala».
- 8) Dedicada al C.E.R. L'Escala, amb motiu del Xè. aniversari de la seva fundació, estrenada el 31.10.76, en versió coral i per la Cobla Ciutat de Girona, a la Festa de Sant Martí d'Empúries. Finalista a la VI Nit de la Sardana a Olot.
- 9) Amb dedicatòria al desaparegut Cafè-Sala «Les Delícies» i estrenada per la Cobla que dirigia l'autor de la composició «Carbó y su orquesta», estrenada als vols de l'any 1950.
- 10) Estrenada el 16.7.74, per la Cobla La Principal de la Bisbal, a la nostra platja, dedicada als sardanistes escalencs.
- 11) Estrenada com a sardana de conjunt per quatre Cobles el dia 19.5.77, II Aplec de la Sardana de L'Escala. Finalista a la VII Nit de la Sardana a Girona i que pel seu nom i especial dedicatòria no pot faltar al nostre Aplec.

PERRUQUERIA

MARIA

c/. Mig, 7

Telèfon 77 00 67

L'ESCALA

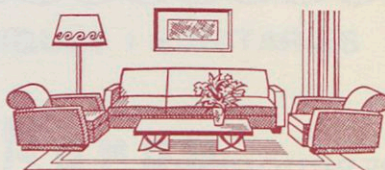

Alimentació Pallarès

Carrer Picasso, 4
Telèfon 77 07 33

L'ESCALA
Costa Brava

MOBLES

Tarradas, S. A.

BANYOLES

REPRESENTACIO A L'ESCALA

JESUS PUIG XIMINIS

c/. Empúries, 19
Carrer Calvari, 20

Telèfon 77 01 85

TEL. 77 01 26

Casa Callol Callol

CTRA. VILADEMAT-PALAFRUGELL - KM. 4,5

L' ESCALA

COSTA BRAVA .

DISTRIBUÏDORA DE:

GASOSA - SUPER "D"

DESTIL·LERIES - VIRVEN - LICORS

CERVESES DAMM

VERMOUTH - BITTER CINZANO

PRODUCTES LACTIS RAM

TRINARANJUS - PINYA - POMA

PEPSI-COLA - MIRINDA

FONTER - FONT-VELLA

PRODUCTES NETEJA - GUERRERO

VINS OLIVEDA - VINS JUMILLA

VINS DE LA RIOJA

AIGUA MALAVELLA

NÈCTARS I SUCS DE FRUITA - MAGUSA

Can Titus

PERE PUIG

Magatzem:

Ctra. de **Vilademat** a **Palafrugell** km. 7

Telèfons 77 04 04

77 05 08

77 00 94

77 05 84

REPRESENTACIONS:

GELATS FRIGO - HENNINGER - LA CASERA

TRINARANJUS - SAN MIGUEL - LETONA

AIGÜES MINERALS - RANIA - VI BACOVIN

VINS BERBERAN - MARTINI ROSSI

FRUCO - CODORNIU

La Sardana

Quan ens posem a parlar de la sardana, allò que sembla tan senzill ens presenta nombroses dificultats. Què podem dir a aquelles persones que no la coneixen per fer-los entendre la seva importància? i què hem de dir als que la coneixem de tota la vida, que hi estem vinculats gairebé des del nostre naixement i que pràcticament hem après a puntejar-la al mateix temps que a caminar?

Es la nostra dansa, que nascuda a l'Empordà s'ha anat escampant per tot arreu de Catalunya i actualment és coneguda a moltes parts de la geografia.

La nostra comunicació envers la sardana, és tan estreta que el sol fet de sentir el refilar d'una Cobla ens produeix un entusiasme, una emoció, que solament podem sentir els que de veritat la coneixem.

D'aquí les dificultats abans exposades. Com podem explicar aquests sentiments a qui no coneix la sardana? Com podem explicar l'afecte que fa a aquells que la coneixem, si no és amb el sentit d'aquesta identificació? Doncs, senzillament perquè la sardana és: LA NOSTRA DANSA!!.

M.ª Angels Vilabré

(8è. A EGB Col·legi «Empúries»)

La comunicació en la Sardana

L'Aplec, gran reunió dels pobles que formen Catalunya. El dia de l'Aplec és meravellós, baixen pobles del voltant i de molt més lluny, tots per la il·lusió que tenen de ballar la sardana. Allí es pot veure com cada poble, a l'hora de ballar ho fa de diferent manera, però no importa els costums que tenen, tothom va al mateix ritme, al compàs d'aquella música que la Cobla no es cansa de tocar, —sols fent un petit descans entre sardana i sardana,— però no ho fan sense il·lusió, sinó al contrari, posen tot el seu esforç perquè saben que aquella gent els ha vingut a escoltar i a ballar allò que ells toquen.

A l'Aplec es coneix gent de diversos pobles i que tenen diferents costums, —tan a l'hora de ballar com tradicionals— i d'aquesta manera es comuniquen donant les seves opinions de la sardana, però no és solament a l'Aplec on se comuniquen, sinó que al mateix carrer, s'estableix una certa comunicació, encara que no sigui parlada, i en cada un dels passos, dels moviments que fan, han d'estar en contacte, per poder anar al mateix compàs i a la vegada tenir un ritme amb la música que senten i d'altres maneres es comuniquen, encara que nosaltres no ho fem, perquè sols ho mirem superficialment; hem de profunditzar més i així potser ho descobrim quedant impressionats d'una cosa que tal vegada mai ens havíem aturat a pensar: «LA COMUNICACIO EN LA SARDANA».

Carme Colomeda

(8è. A EGB Col·legi Empúries)

MERCERIA - COTILLERIA - PERFUMERIA

Casa Hereu

Santa Maxima, 29

Tel. 77 04 78

L'ESCALA

Caravel.la

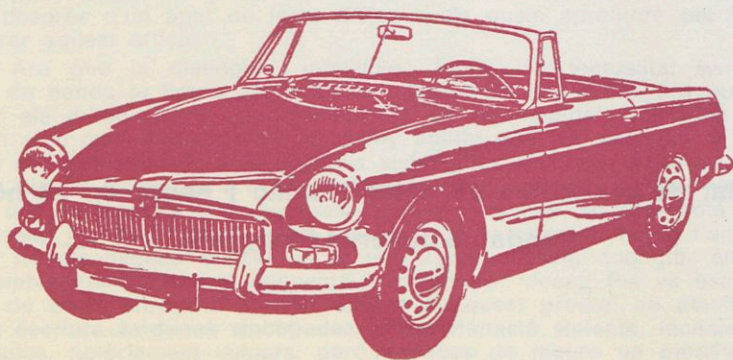

Desitja aprendre a conduir?

No ho pensi més!

AUTO ESCOLA

«San Cristóbal»

Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 06 78

L'ESCALA

ARTICLES REGAL

Record

CUYAS - OLIVERAS

**Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores
Venda de material Fotogràfic**

c/. Enric Serra, 9 - 13

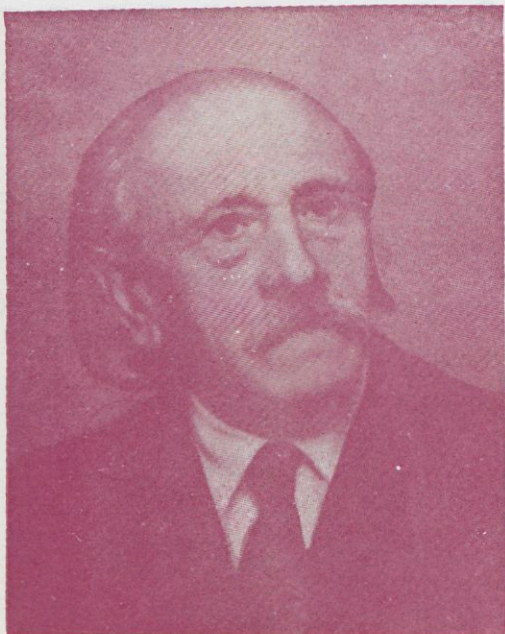
c/. Maranges, 8 - 27

Telèfon 77 04 25

L'ESCALA

Josep Vicens «Xaxu»

Després de l'aparició del disc LP de sardanes de l'avi «Xaxu» i la publicació de l'opuscle corresponent, amb un treball magnífic degut al mestre Lluís Albert, sembla que les coses més importants entorn d'aquell músic i el seu «entourage» escalenc ja han estat donades a conèixer. Resten sols alguns detalls de poca importància —talment les engrunes damunt la taula després d'un àpat de festa major— els quals aprofitaré per tal d'estructurar aquest article.

Ara que la distingida, infal·lible, docta, intel·lectualitat barcelonina deixa de banda la figura absolutament genial de Josep Pla; ara que veiem enaltir els mèrits (més que discutibles) de personalitats literàries que es mouen amb més eficiència en el terreny polític que no pas en el de les lletres ara que assistim a la negativa sistemàtica d'atorgar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a l'únic candidat indiscutible que aquest hagi pogut tenir; ara em sembla més necessari que mai evocar aquells mots exactes que Josep Pla dedicava a l'avi «Xaxu». I em sorprèn molt que l'amic Lluís Albert no els hagués recollit en el seu assaig, assaig que, per altra part, em sembla admirablement concebut i estructurat. Josep Pla va escriure un quart de segle enrera (*): «Per arribar a aquest prodigi de plasticitat ha calgut escriure sardanes sincopades, d'una ritmació violenta, fàcilment comprensibles, notòriament vulgars, però capaces de moure un paralític. Això, ho han fet els dos més cèlebres compositors de sardanes actualment vivents: dos bohemis empordanesos: Vicentet Bou, de Torroella de Montgrí, i el vell Vicens, de L'Escala. Bou fou precursor; Vicens, la plenitud assolida. (*) Josep Pla. Obra Completa. Vol. 7: «El meu país». Ed. Destino.

Aquest vell músic, pobre i derrotat, gran persona i generós amic, naufragat en els sorralls del golf de roses, amb les seves grenyes de color de cendra, el seu vestit funerari i la seva pal·lidesa cadavèrica, ha escrit les sardanes més violentes, més ferotges, més eficients per a ballar, de més èxit, que avui s'interpreten».

A partir d'aquest modest acte de justícia —Pla ha demostrat conèixer més a fons la sardana i la cobla que tots els capitostos barcelonins plegats— vull aportar alguna informació de primera mà al perfil biogràfic de l'avi «Xaxu».

FLECA i QUEVIURES

GALL

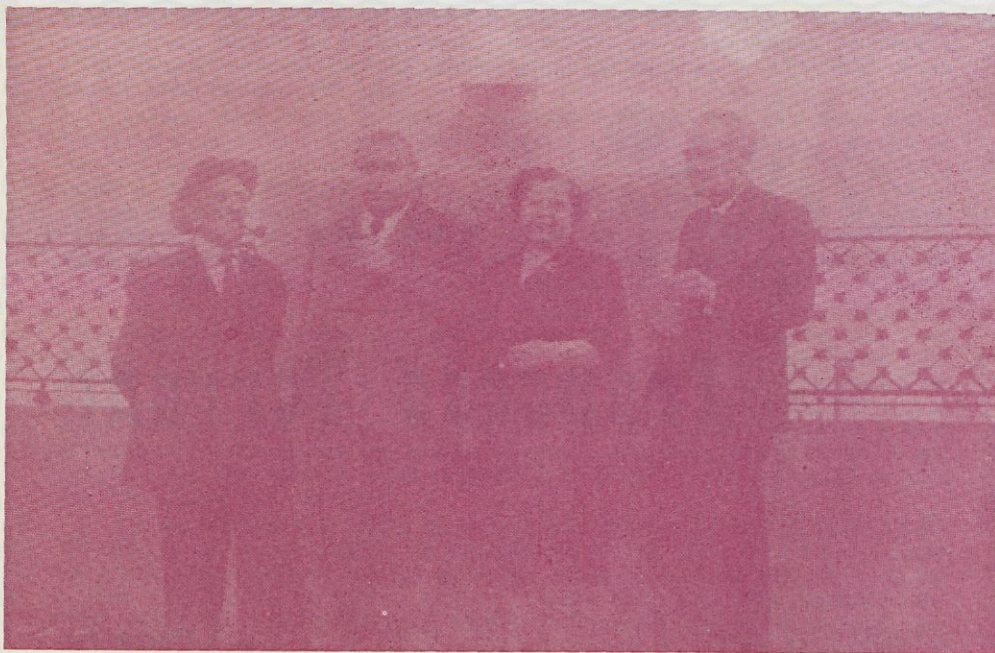
JOSEP SASTRE

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

EL XAXU I EN VICENÇ BOU AMB EN NOGUERA SOLE I LA SEVA MULLER (MATRIMONI BARCELONI)

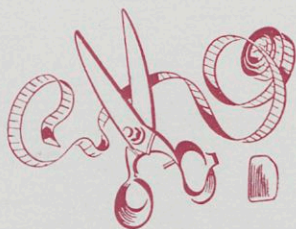
Les primeres actuacions del mestre Conrad Saló, capdavanter i guia infal·lible de «La Principal» de La Bisbal, no es produïren pas l'any 1923 a «La Principal», tal com tothom creu o ha cregut fins ara, sinó que tingueren lloc l'any 1922, a Malgrat, al costat de l'avi «Xaxu» i el seu fill.

La història és aquesta:

Durant l'estada que va fer la cobla-orquesta «La Selvatana», de Cassà de la Selva, a la vila de Malgrat l'any 1922, en ocasió de la festa major de Sant Nicolau (6 de desembre), un dels components de l'esmentada cobla, el cornetí primer Martí Saló i Parals (1882-1959), fill de Palau-sator, tingué una conversa amb un bon amic seu, Josep Vivens «Xaxu» (1869-1956), fill de L'Escala i radicat a Malgrat per raó que el seu noi, Josep Vicens i Mornau, s'havia fet càrrec (1921) de la direcció del cor «La Barretina» de l'esmentada localitat del Maresme.

Sembla que entre Martí Saló i l'avi «Xaxu» existia bona relació. Martí Saló havia iniciat la seva vida musical tocant el cornetí a la vella cobla de Palau-sator, al costat del seu pare, Eusebi Saló, l'avi «Sebio», que tocava el tible i el clarinet. De la cobla de Palau-sator i endut pels avatars de la vida de músic, Martí aniria a raure a diverses agrupacions musicals radicades a Granollers i Esparraguera, raó per la qual els seus dos fills, Emili i Conrad, nasqueren a Granollers i la filla, Pepita, a Esparraguera. Posteriorment (vers l'any 1910) ingressà als rengles de «La Principal» de La Bisbal, on havia d'actuar per espai d'unes quantes temporades, al costat del seu germà Emili (contrabaix) i el seu nebot Enric Barnosell i Saló (1890-1949), instrumentista de tible. Vers l'any 1918 es traslladaria a Palafrugell, on formà part de «La Principal» de Palafrugell, cobla que posseïa aleshores una gran anomenada. La temporada 1922-23 la passà a la cobla «La Selvatana», en aquells moments baix l'hegemonia del tenora Josep Coll (1893-1965), que encara tocava amb un instrument de fusta i que l'any 1924 també entraria a «La Principal» de La Bisbal. Al seu costat, a «La Selvatana», Martí Saló hi tenia el seu fill gran, Emili, també instrumentista de cornetí, qui malgrat els seus pocs anys ja havia fet un bon aprenentatge

SASTRE

Francesc Torrent

c/. Riera, 42
Telèfon 77 01 67

L'ESCALA

PERRUQUERIA
PER SENYORES i SENYORS

Torrent-Soletat

SERVEI DE MANICURA

c/. José Antonio, 3
Telèfon 77 01 64

L'ESCALA

tocant al costat de l'avi «Sebio», en una petita cobla de sis músics anomenada «La Vella», de Palau-sator, i posteriorment a les cobles de Bordils i de Verges, aquesta darrera anomenada «Emporitana» i vinculada a la família dels Ferrer i els Amer.

Martí Saló havia procurat proporcionar als seus fills una sòlida formació musical. El noi gran, Emili, després d'una breu estada a l'escolania de Montserrat, estudià amb el mestre Josep Maria Soler (1872-1936), director de «La Principal» de La Bisbal durant molts anys, de qui esdevingué el deixeble predilecte, havent après el cornetí de llavis del seu pare, considerat un dels millors instrumentistes del seu temps. Posteriorment Emili completaria la seva formació amb el compositor i pedagog francès J. Canteloube, segons el mètode de la famosa «Schola Cantorum» de París.

El fill petit, Conrad, va fer una estada de nou anys a l'Escolania de Montserrat (la més dilatada en els seus annals), on curà estudis amb dom Anselm Ferrer i Dom Ildefons Civil i on fou ensinistrat en el domini dels teclats (piano i orgue), la corda (violí i viola) i àdhuc els instruments de vent (cornetí), instrument que practicà a la banda montserratina i que havia adoptat en honor del seu pare. En sortir de Montserrat aniria a lliçó a Barcelona, a l'acadèmia de música «Casals», amb els mestres Enric Casals (violí) i Blai Net (piano). L'aprenentatge del fiscorn el faria Conrad seguint les indicacions del seu pare.

Però Martí Saló s'adonà de la conveniència que el seu fill petit, abans de debutar a «La Principal», ja hagués trencat el glaç, tocant prèviament en públic. Per aquesta raó es posà en contacte amb el seu amic Josep Vicens «Xaxu», que juntament amb el seu fill comanava una petita orquestrina destinada a amenitzar els saraus que tenien lloc a la societat «La Barretina», de Malgrat, el cor de la qual ja hem deixat dit que dirigia el fill de l'avi «Xaxu».

Els «Xaxu» no tingueren inconvenient en acceptar la col·laboració del jove Conrad Saló. El debut d'aquest tingué lloc, doncs, a la societat «La Barretina» en ocasió dels balls que s'organitzaven amb motiu de les festes nadalenques. L'orquestrina estava integrada per: l'avi «Xaxu» (contrabaix), el seu fill Josep (violí), Conrad Saló (violí) i un pianista de Canet anomenat Forns. Cal remarcar que aquesta orquestrina no arribava ni tant sols a quintet, car i mancava la presència de la bateria (aleshores anomenada jazz band). A la societat que hom denominava «dels senyors», de la mateixa localitat, amenitzava els balls un pianista aleshores també molt jove: Josep Maria Tarridas, futur compositor de sardanes i autor d'un pas-doble que ha donat la volta al món: «Islas Canarias».

Aquella experiència de Conrad Saló al costat dels músics escalencs degué esdevenir satisfactòria, car es repetí en ocasió de la festa de Sant Antoni abat (17 de gener) i els tres dies de Carnaval. El dimecres de cendra de l'any 1923 Conrad Saló entraria a formar part de «La Principal» de La Bisbal. El seu debut es produiria poc temps després al teatre «Mundial» de La Bisbal, en ocasió d'una representació de sarsuela. En formació de cobla el debut tingué lloc a la Plaça de l'Àngel de Barcelona, tot alternant amb la cobla «Barcelona», que aleshores comptava amb els serveis del genial tenora escalenc Albert Martí (1881-1947), que havia deixat «La Principal» la temporada anterior. L'audició de la Plaça de l'Àngel constituí, per aquest motiu, una mena d'enfrontament musical entre els dos tenores: Albert Martí per part de la «Barcelona» i Ramón Rossell (1894-1971) per la de «La Principal» de La Bisbal. Ramón Rossell interpretà una sardana que els músics anomenaven «El carril», famosa perquè el tenora finia la seva intervenció amb un re agut, proesa gens sovintejada aleshores. Albert Martí respongué amb una sardana de dicció, on a més de disposar de bones facultats, cal saber dir les notes amb expressivitat i sentiment. Interpretà «Anita», del seu antic company de la cobla bisbalenca Eduard Mercadé «Tano», melodia de tenora que havia estat harmonitzada i instrumentada pel mestre Josep Maria Soler.

Sant «Rafel»

**APARTAMENTS
SELF - SERVICE
CAFETERIA
RECREATIUS**

Carrer del Port, 35

L'ESCALA

VINS i LICORS

Els Barrils

GABRIEL VENTURA

c/. Alfoli, 10 i 15
Telèfon 77 01 98

L'ESCALA
Costa Brava

CONFECCIONS

GENERES DE PUNT

JUYNAR

c/. Caudillo, 4

Telèfon 77 07 47

L'ESCALA

FUSTERIA J. ALBERTI

L'ESCALA

TEL. 77 03 19

«L'AVI XAXU»

Josep Vicens fou un dels músics qui amb les seves sardanes més han fet per crear en l'esperit dels sardanistes un encís que mai han oblidat, els seus cants s'apropen tant a la manera de sentir catalanesca que a mi m'han produït sempre admiració. També admiro l'entorn en el qual vivia aquest gran intuïtiu; l'Escala, les influències gregues i el panorama del Golf de Roses, tot d'una plàstica meravellosa, per força havia d'influir en les produccions d'aquest magnífic escalenc.

Recordo encara les audicions de sardanes a L'Escala quan jo formava part de la Pral. de La Bisbal; cara al mar, la gent dansant fins arran d'aigua i els mariners i pescadors enfilats dalt de les barques varades allí al davant per escoltar millor els refilets de la Tenora i els altres instruments, tot hel·lènic pur, és una imatge que mai m'ha fugit de l'imaginació, i cal tenir en compte que han passat uns 45 anys i que en l'entremitg han esdevingut alguns terrabastalls a casa nostra, i encara que jo he recorregut molta part del món treballant com a músic, mai ho he oblidat tampoc ni mai he vist enlloc una festa popular tan típica ni tan purament racial com la que intento descriure.

Totes aquestes remembrances i les de les melodies de l'Avi Xaxu van fer que creés fa més de deu anys «Cançó Mariner» procurant assimilar l'estil d'aquell gran escalenc i gran català.

E. Saló

Ballada de Festa Major, amb gent dalt les barques (Foto Lassús)

Frankfurt

M ö w e

Carrer Caídos, 52

L'ESCALA

SABATERIA

C. Vilabrú

José Antonio, 10

Caídos s/n

Telèf. 77 04 40

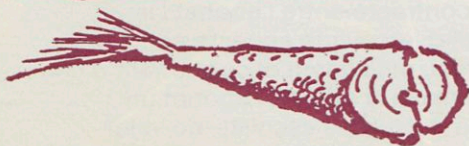
L'ESCALA

PEIXATERIES

MASAFONT

C/. ENRIC SERRA,1 • TEL. 310134

C/. AVE MARIA.59 • TEL. 310080

L' ESCALA (COSTA BRAVA)

¿Invertir col·leccionant segells? ¿Com?

L'experiència demostra que la fórmula d'inversió més sòlida i segura és invertir en actius de reconeguda solvència.

L'estalvi en les economies modernes es una necessitat a tots els nivells, però l'estalvi solament és efectiu si es fa de manera que tingui liquidès en tot moment i una renda que superi el constant creixement del index del cost de la vida.

¿Qué es l'estalvi filatèlic MARKIFIL, S.A.?

Es un contracte entre l'abonat i la Societat, en el que aquesta es compromet, mitjançant el cobrament d'una prima mensual, a servir a l'abonat un programa de segells escollits, de valor filatèlic i segura revalorització, durant un temps determinat.

Per ser una inversió a interès compost es garanteix la constitució d'un capital que potenciarà de manera sistemàtica la inversió realitzada.

Els valors filatèlics dels abonaments de MARKIFIL, S.A., són xecs al portador a tots els països del mon.

i Sigui previsor!

A cumuli un capital pel futur amb el Pla Sistemàtic d'abonament Filatèlic. Un petit esforç a l'altura de qualsevol economia.

i Del petit esforç de l'estalvi es formen grans capitals!

Amb l'abonament filatèlic assegurarà el demà dels seus per una mòdica quantitat i a més proporcionarà als seus fills, un caudal de cultura per l'incomparable temàtica dels segells.

INFORMACIO:

Finques Martí

Telèfon 77 07 67

L'ESCALA

SASTRERIA

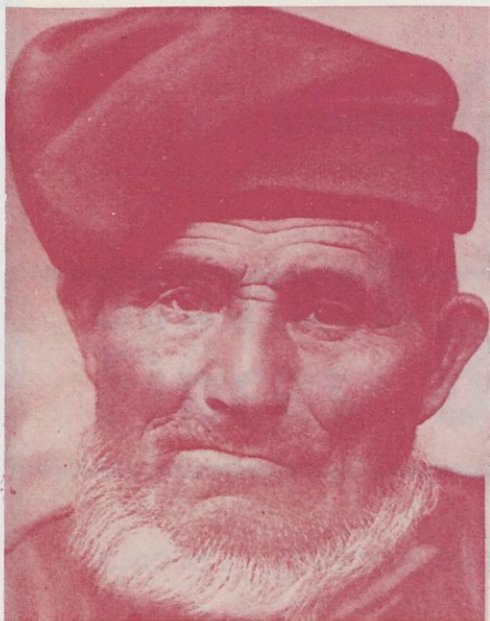
Vila Brava

Carrer del Port, 25 - Telèf. 77 02 21

L'ESCALA Costa Brava

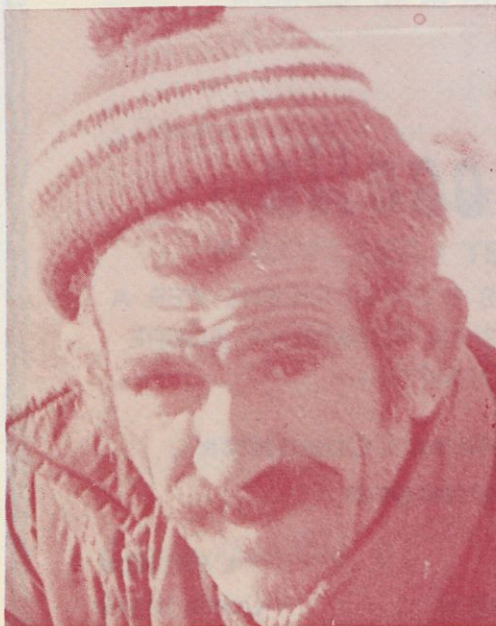
MARINERS ESCALENCS D'AHIR I D'AVUI

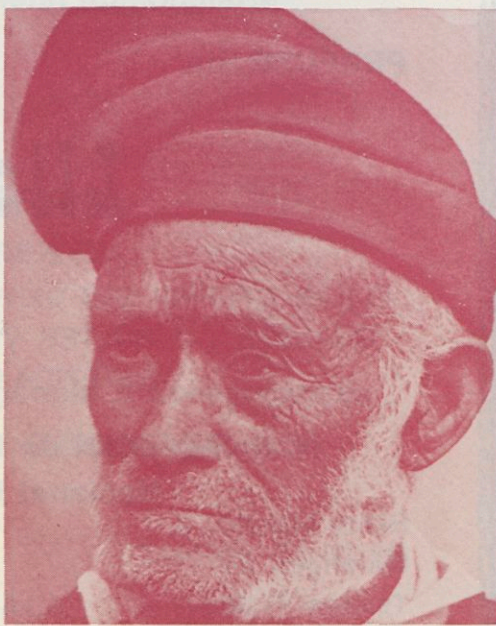
PERE MENUT

LAU LLOP

EL FREU

MENUT PATOT

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

CONSTRUCCIONS

J. Hostench

El Greco, 4
Telèfon 77 03 81

L'ESCALA

PERFUMERIA

Llistosella

ELS HI OFEREIX ELS SERVEIS D'ESTETICIENNE PER A
QUANTES CONSULTES VULGUIN FORMULAR SOBRE
ESTETICA I COSMETICA

**Concessionari de Perfums i Cosmètica
Nacional i Estrangera**

Santa Màxima, 6
Maranges, 2
Telèfon 77 03 67

L'ESCALA
Costa Brava

Fincas **BALLESTA**

(FINCAS BALLESTA LLINAS)

Agència de la Propietat Immobiliària

LLOGUER i VENDA de:

XALETS - APARTAMENTS

PARCEL·LES i TERRENYS

**Agència d'Assegurances
de OCCIDENTE S. A.**

Carrer Caudillo, 9

Telèfon 77 01 88

L'ESCALA

ERCOS

— **S. A.** —

**L'ASSEGURANÇA DE LA LLAR i LA DE
COMERÇOS - OFICINES, ARA ES FAN
MES IMPRESCINDIBLES QUE MAI.**

Amb una sola pòlissa cobrim el robatorio, l'incendi,
l'explosió, responsabilitat civil, danys per aigua
i fins 18 riscos diferents.

PER POCOS DINERS LI PROPORCIONEM:

- * **SEGURETAT**
- * **PROTECCIO**
- * **TRANQUIL·LITAT**

Agent a L'ESCALA i COMARCA:

MONTSERRAT BALLESTA DE GUANTER

Carrer Alfoli, 19

Telèfon 77 03 49

L'ESCALA

Darrer adéu a l'avi Xaxu

Llegit en el lloc sagrat el dia 19.4.56

Mestre Xaxu, veu amiga que la mort ha fet callar;
veu de L'Escala, exquisida que has fet dolça nostra vida
amb les mels del teu cantar;
el bon Déu ja en l'infantesa va guiar la teva ment
per camins d'Art i Bellesa, i ara t'en vas llàntia encesa
en l'Altar del sentiment!
i romen d'arenys i roques àvid de llum i de sons,
amb mans doctes i devotes amplies d'acords i notes
ton sarró de rodamón;
i menuda, fina estampa d'un romanticisme errant,
sota el dossier d'una branca pulies amb dèria santa
la bohèmia dels teus cants!
Et donaven sa harmonia, lluminosa, suggerent,
el cop de mar que rompia; la vela que s'estremia
com un'arpa al pas del vent;
el moll grec que et desgranava fermates de mar endins;
els gavians de la llongada i el jovent que recitava
galanies sota els pins...!
Oh el teu esplet de sardanes curts i llargs de vent i sol;
escalenques filigranes de llerons i porcellanes
i sanglots de rossinyols!
Oh ta «Pàtria» plany i gesta; i aquell «Cant del Pastoret»;
i tan sublim «Bona festa» que et va coronar la testa
bonatxona de vellet...!
I ara, en postrera sortida et deixem en aquest sant lloc
talment mística sempre-viva; j'ets llevat prou en la vida
dorm en pau ara en la mort!
Dorm en pau espigolaire sota els braços de la Creu;
t'animeta de cantaire ja deu remuntar el gran aire
per cantar davant de Déu...!
Adéu Xaxu, humil cigala que ets viscut només per l'Art,
nostre orgull i nostra gala...!! Adéu Xaxu de L'Escala
contrapunt d'Eternitat!!

QUEVIURES-AUTOSERVEI

Can Llonch

**SALUDA A TOTS ELS SARDANISTES
I ELS DESITJA UNA BONA BALLADA**

c/. Maranges, 25

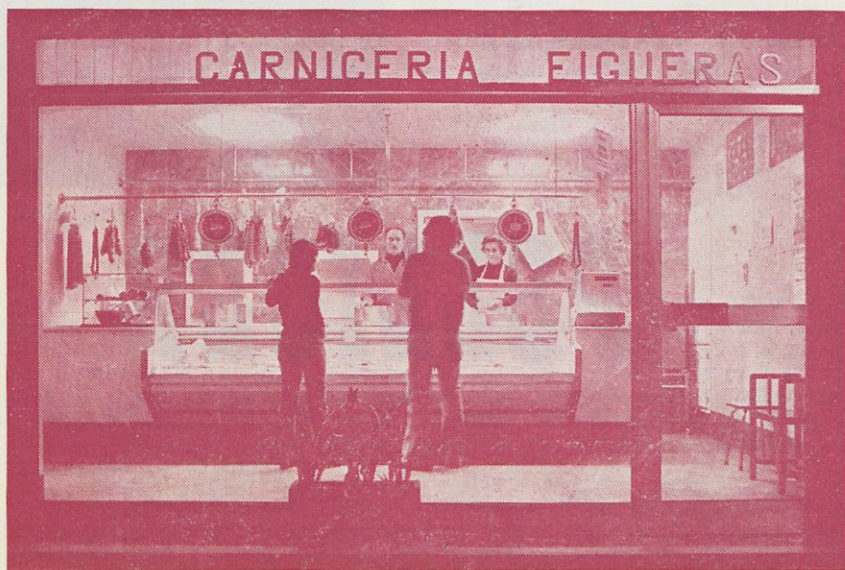
Telèfon 77 01 95

L'ESCALA

CARNISSERIA i TOSSINERIA

R. Figueras

**TOT EL QUE BUSQUEU
PER QUALITAT I BON PREU
A «CAN BOAC» HO TROBAREU**

c/. Torre, 43

Telèfon 77 03 13

L'ESCALA

BAR y TABACOS

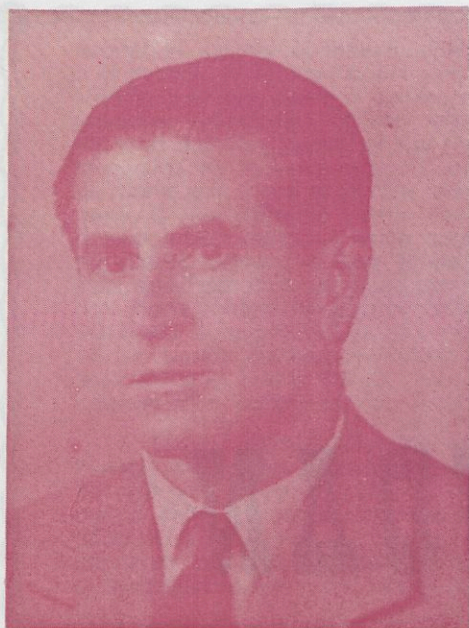
PELLICER

c/. Caídos, 36 - c/. Caídos, 53

Teléfono 77 00 01

LA ESCALA

Joan Lassús

MUSIC I ARTISTA ESCALENC

En Joan Lassús i Colomeda

Esbossar una petita història de les activitats artístiques sobre aquells fets que fan referència a algun aspecte concret de la vida i executòria vocacional de l'amic Joan Lassús, té per mi un gran atractiu, a l'ensems que s'em fa agradable per les circumstàncies que concorren en la nostra coneixença. Són dies de joioses recordances quan fa anys venia jo a les festes de l'Escala amb la llavors recent formada cobla-orquestra Caravana de Torroella de Montgrí, i en Lassús pertanyia als rengles de la cobla local «La Principal de l'Escala».

Crec seran una bona eina per a confeccionar aquest senzill treball els contactes que a nivell personal hem tingut amb l'amic Lassús, durant tots aquests anys i que han estat el vehicle per tenir llargues converses entorn les coses de l'art en general, i en el que ens és particularment més entranable: els fets apassionats del món de les cobles i de les sardanes.

Joan Lassús representa evidentment un conjunt de qualitats de les més característiques de la nostra terra i que el Destí ens concedeix. Són ànimes nobles, singulars, i polifacètiques que enalteixen i ponderen en primer lloc el seu poble nadiu i naturalment el nostre Empordà.

Per dominar un instrument, en el seu cas la tenora, ser un artista d'un nivell remarcable durant tota una vida, només està a l'abast d'unes voluntats superdotades. Tinguem en compte a més, que Lassús en la seva joventut, quan havia de profunditzar en els estudis no disposà de cap facilitat, ja que com molts de nosaltres, vivia en uns ambients més aviat camperols i mariners i tots sabem que els guanys eren força escassos.

Les lliçons de tenora les va rebre del seu amic, el mestre Enric Vallespi de Torroella de Montgrí qui durant molts anys fou professor de tenora i clarinet en la prestigiosa cobla-orquestra «Els Montgrins», així com tenia a la seva responsabilitat les «public-relations». Lassús no podia estar més

ELECTRODOMESTICS

LINDAN

A. PRADO

TELEV. BLANC I NEGRE

COLOR PAL - SECAM

Concessionari:

VANGUARD - LAVIS - PHILIPS - TELEFUNKEN

INSTAL.LACIONS D'ALARMA CONTRA ROBOS

Plaça Escoles - Telèfon 77 04 90

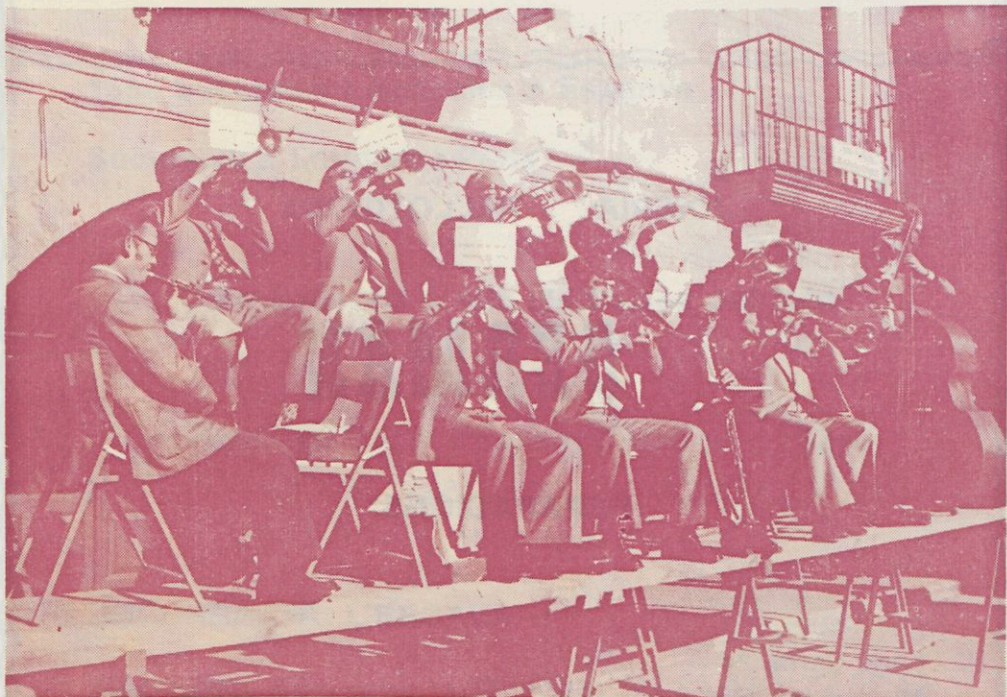
L'ESCALA

acertat al escollir al mestre «Enriquet» Vallespi, tant pel que fa referència a la faceta de la tenora, així com a la música en general. Em plau donar testimoni de què quan la cultura era sols patrimoni de les classes més privilegiades, l'«Enriquet» Vallespi era l'excepció. Tinc goig de donar fe de què els anys que vaig passar al seu costat a la cobla «Montgrins» foren dels més fascinants de la meua vida de músic. L'Enric Vallespi és, al meu entendre, un home que honra la família musical nostrada pel seu saber, seny i ponderació. El seu deixeble i amic Joan Lassús ha esdevingut, també, gràcies a la seva pròpia mesura i ferma voluntat, un artista complex, sensible i singular. No voldria silenciar la seva faceta que fa referència a la fotografia en la qual s'ha qualificat com un excel·lent professional amb els seus paisatges, així com típics rostres de pagesos i mariners. Fa uns anys recordo vaig admirar publicada a la primera pàgina de la revista «Destino», una fotografia seva, on les aigües del mar a l'entorn de l'Escala esdevenien glaçades i que va tenir un gran ressó. També les col·leccions de diapositives sobre temes característics escalencs, són valorades pels entesos de rellevant virtuosisme.

Sovint veiem publicades, en diaris i revistes, biografies, retrats i cròniques (alguna no s'ajusta ben bé a la realitat) dels músics i compositors de més relleu i anomenada; ho trobo molt bé, però penso que cal donar el nostre caliu i afecte a aquests músics que sabent-ne molt no han tingut oportunitat d'integrar-se en una agrupació capdevantera, perquè les seves inquietuts culturals i artístiques no quedin oblidades. Tan mateix donem-los el modestíssim premi del nostre agraïment i atenció.

Enric Vilà

Dos escalencs figuren a la primera actuació de la Cobla «Foment de la Sardana» de Torroella de Montgrí: Joan Lassús i Lluís Albert.

INMOBILIARIA

**LOCATIONS-VENTE TERRAINS APPARTEMENTS VILLAS MASIAS
APPARTHOTEL TICKETS EXCURSIONES VIAJES INFORMATION**

Ave María, 9 - Teléfono 77 03 72 LA ESCALA (Gerona)

JOIERIA RELLOTGERIA

GERMAN

REPARACIONS

**Enric Serra, 24
Telèfon 77 05 35**

L'ESCALA

Banc Central

EL SEU BANC AMIC

CAPITAL 26.343.049.000

FONS DE RESERVA 26.210.278.108

1556 Sucursals i Agències a Espanya

Sucursals a Londres i París

Corresponsals a tots els Països del Món

Aprovat pel Banc d'Espanya amb el n.º 8248

SUCURSAL A L'ESCALA

Maranges, 18

Telèfons 77 04 47 i 77 02 42

Rallye-Hotel

OBERT TOT L'ANY

RESTAURANT

DISCOTECA DINO'S

LA PETITA GRAN

DISCOTECA DE L'ESCALA

Passeig Marítim s/n

Telèfon 77 02 45

L'ESCALA

Amor a la Sardana

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan
ja que no n'hi han d'altres com ella
que amb tanta grandesa ens uneixin les mans.

La sardana és la dansa sensera
d'un poble que estima donant-se les mans
doncs és la dansa dels amors que espera
poder fer-nos sempre a tots ben germans.

Tots voldriem ballar nostra dansa
i voldriem ballar-la com cal
perquè tots els qui gaudeixen dansant-la
se n'adonen que són catalans.

Catalans que ballem la sardana
catalans que sabem estimar
evoquem nostre amor en la dansa
que dóna glòria al nostre Empordà!

A vegades busquem en la sardana
un refugi, una joia o un oblit
per això no volem que ens la prengui
tot aquell que mai català s'ha sentit.

Oh sardana bonica, encisera,
oh bressol d'aquest nostre Empordà
tu ets la dansa més noble i més bella
que tothom dintre el cor sentirà!

Desitgem sempre que estigués
al mig nostre en senyal d'amistat
i que arreu del món on tu siguis
tothom es senti més agermanat.

No direm mai: Adéu, oh sardana!
no deixarem que arribi l'esmentat comiat
perquè en el fons de la nostra ànima
la llavor d'un ferm anhel s'ha arrelat.

Posant doncs nostres braços enlaire
com qui vol començar-la a ballar
elogiem de tot cor nostra dansa
i posem-nos tots junts a cantar.

I que aquest càntic que surt de dins nostre
que és un cant que ja ens ha agermanat
perduri sobretot en «Nostre Poble»
tot fent-nos estimar fins l'eternitat:

Pilar Pellicer de Gispert
L'Escala, Abril 1979

CONFECCIONS

BRUGUERA

José Antonio, 5
Telèfon 77 02 77

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

Francesc Bofill

Muntanya Blanca

L'ESCALA

*Bordados
Souvenirs*

ELENA

c/CAIDOS y PLAYA-TEL 77 01 03

LA ESCALA (COSTA BRAVA)

BOUTIQUE

لانتاكي

Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 04 37

L'ESCALA

TOQUEM DE PEUS A TERRA TOT BALLAN LA SARDANA

Una vegada més, i que sigui per molts anys, aquest llibret que tens a les mans et ve a dir que s'acosta un nou Aplec de la Sardana de l'Escala.

La sardana, tots ho sabem, és una de les manifestacions de la cultura d'un poble, i en aquest cas concret, d'un poble al que no s'ha deixat manifestar gaire; ni culturalment ni de cap altra manera.

Pel que fa al llibret —com qualsevol altra cosa que es presenta per escrit o d'una altra manera— és un mitjà de comunicació, i és un mitjà de comunicació perquè una persona o un grup de persones manifesta a la resta de la població —a tots els que ho volen saber— la seva opinió sobre alguna cosa o els fa participar d'algun esdeveniment que es prepara i que els afecta a tots d'una manera o d'una altra. Per tant, s'estableix un diàleg —que per això tenim la facultat d'enraonar i, d'aquesta manera, entendre'ns—, i el diàleg sempre és positiu; precisament perquè és comunicació.

Si tenim present que no tenim gaires mitjans per comunicar-nos d'una manera àmplia (no tenim ràdio, ni premsa local) i que fins no fa pas massa no es tenien gaires oportunitats de fer-ho, em penso que es podrà comprendre que s'aprofiti aquest programa o un altre per acomplir aquesta funció.

Dic això perquè alguna vegada s'ha dit que no és pas en els programes on s'han de dir certes coses. També ho dic perquè es pot haver dit que, essent la sardana un fet cultural, no hi ha cap raó perquè es parli de política. Però, si per política entenem «el conjunt d'activitats teòriques i pràctiques referents a les relacions entre els ciutadans d'una mateixa col·lectivitat o entre diferents col·lectivitats» (i això no m'ho trec pas de la màniga, sinó de la Gran Enciclopèdia Catalana, que és una altra manifestació cultural del nostre poble), entendrem que qualsevol activitat que desenrotlli la persona és política per ella mateixa.

Per tot això cal entendre que no es fa política amb la sardana, sinó que parlant de la sardana es fa referència a la política de cada dia, en el sentit de relació entre persones. I és que la cosa s'ho val: tenim una dansa que és el reflex del nostre fer de cada dia.

Sardana de Enric Vilà i Armengol

"Maria Reca"

A l'insòlita i excepcional
artista escalenca MARIA RECA.

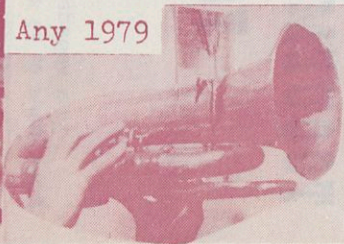
Amb la senzilla
esperança de què,
alegre, popular i ...
escalenca esdevin-
gui la sardana que
porta el seu nom.

Amb sincer afecte

Enric Vilà

Torroella de Montgri

Any 1979

Hi ha colles que ballen la sardana amb els braços enlaire i n'hi ha d'altres que ho fan amb els braços aball; hi ha colles que acaben la sardana a l'esquerra i n'hi ha que ho fan a la dreta. Jo no em poso en si és correcta una forma o l'altra, únicament constato un fet. I és que en un aplec —i també en un poble— s'hi poden trobar els dos exemples: hi ha persones que fan les coses d'una manera i n'hi d'altres que les fan d'una manera diferent; però sí tots estem disposats a participar, conjuntament, en una activitat, com pot ser un aplec, acceptant-nos mútuament les diferents maneres de fer, tindrem molt de guanyar i ens anirem preparant per a un dia, que estic segur que arribarà, en què tots plegats farem una sola rotllana i ballarem tots la mateixa sardana sense diferències de cap mena.

Voldria aprofitar que en el proper aplec s'estrena una sardana dedicada a Maria Reca per fer un petit homenatge a tota aquesta gent, que moltes vegades es manté en l'anonimat, i que, dotats d'unes aptituds i uns coneixements, les posen al servei del poble ja sigui des del camp artístic: la Maria Reca amb els seus brodats, o en Nesto i en Joan Duc, construint vaixells i barques en miniatura; ja sigui des de les lletres o la música, des del Teatre o la dansa, com a Pepet Salvat o en Jaume Vilà, que malauradament no es troben entre nosaltres però que en el record sempre hi seran.

Totes aquestes persones i les que no anomeno per no estèndrem massa i les que seguiran els seus passos, també ajuden a fer poble participant en el camp que ells conèixen: la cultura.

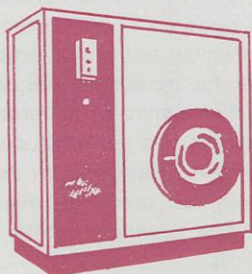
Jordi Boix

RENTAT EN SEC

TENYIT EN TOTS ELS COLORS

lavanderia **PAQUITA**

Germans Masferrer, 13

Telèfon 77 06 70

L'ESCALA

Anxoves «El Xillu»

F. MONER

D'EL PESCADOR AL CONSUMIDOR

Riera, 40 - Telèfon 77 08 38

Picasso, s/n. - Muntanya Blanca

L'ESCALA

COL.LABORACIO DE

Pinedes del Port

L. B. OBRAS I CANTERAS

CONSTRUCCIO I VENDA DE CASES

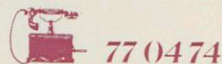
FLORS i PLANTES

DECORACIO

Serònica

L'Escala

c/. Caídos, 34

«L'anella d'amor»

Obrim els braços i fem l'anella
de bona voluntat i d'amor;
abraç fratern de Catalunya,
prova d'amistat i estimació.

Totes les races poden entrar-hi
sense distinció del seu color;
que per ser fill de nostra Patria...
sols es necessita germanor!!!

J. Vicens Mención

FUSTERIA

Esteve Ribas

c/. Riera, 50

L'ESCALA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES

SANITARIES i CALEFACCIO

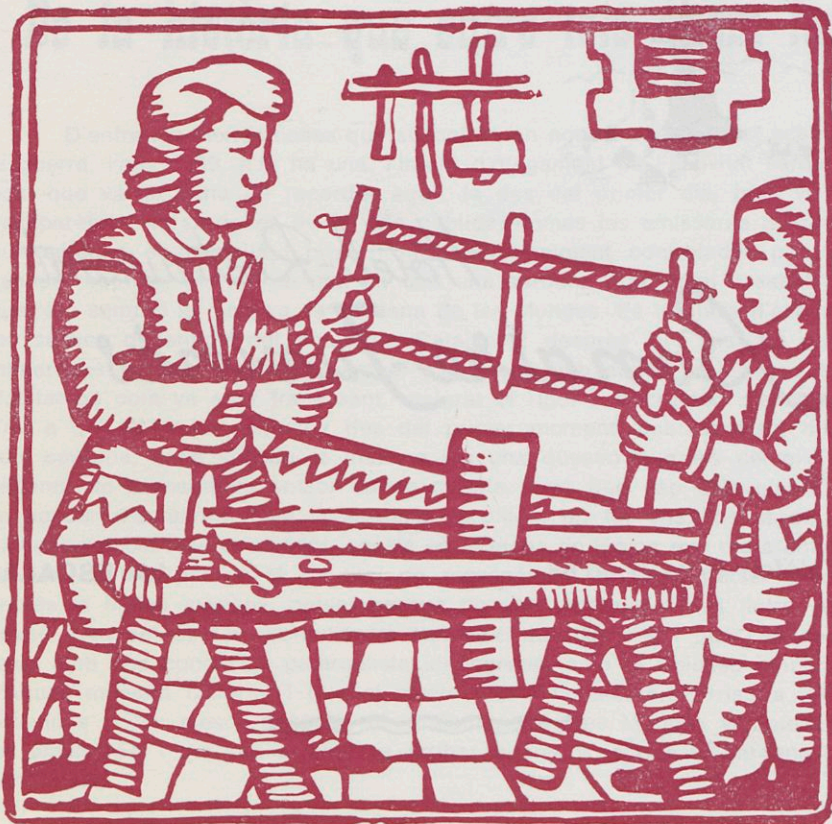
J. Ribas Torrent

Carrer La Riera, 48 bis

Tel. 77 05 37

L'ESCALA

Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

L'ESCALA

Hotel-Restaurant
Bonaire-Juvinés

Telèfon 972 - 77 00 68

LA ESCALA

PUP TRATTORIA

«La Clota»

Tel. 972 / 77 08 27
(Puerto LA CLOTA)

LA ESCALA

De la història que entre tots anem fem

D'entre les moltes coses que succeïren en aquest país tot just acabada la guerra, l'any 1939, n'hi ha una, l'intent d'ofegament de l'activitat sardanística, que val la pena de recordar aquí. Ja des del primer dia, hom va fer desaparèixer les sardanes de la vida pública; només les emissores de ràdio, que emetien en castellà i prou i que eren totalment controlades per una censura estricta, oferien de tant en tant una sardana que, aneu a saber per què, era sempre la mateixa, la Sardana de les Monges. Es tractava d'esborrar les senyes d'identitat del poble de Catalunya; després s'ha vist de quina manera es va anar desenvolupant el pla traçat amb aquest objectiu, i s'ha vist també com va anar fracassant, malgrat el rigor i la crueltat d'execució. Ara, a qui es podia enganyar des del primer moment amb l'emissió d'una sola sardana, cada vegada la mateixa, és una qüestió que els cervells de l'aparell de propaganda potser tenien resolta, però que cap dels oients no va acabar d'entendre. Que la sardana escollida, en tot cas, fós la de les monges sembla més entenedor, posats en la mena de lògica que regia aquella situació, potser perquè té un títol de ressonància religiosa, potser perquè només la ballen monges, potser perquè no van entendre bé la lletra, amb aquell punt de rebel·lia front l'ordre monàstic que descriu, i que l'abadessa resol amb una concessió paternalista incongruent amb la rigidesa inhumana d'aquell moment històric, i que el jovent d'avui consideraria irrisòria. Unes setmanes o uns mesos després, ni la Sardana de les Monges va quedar a les emissores, i qui sap si algú va arribar a creure ja que la sardana era ben morta.

A Barcelona, no fou fins al cap d'uns quants anys que va començar a ser possible de fer ocasionalment ballades de sardanes a la via pública. Devien ésser uns músics molt apretats per la duresa de la vida en aquell temps que van fer la decisió suïcida de reconstituir una cobla; devien ésser uns grups de veïns d'un carrer, d'una plaça, d'un barri, que més que voler fer una festa volien fer un acte d'afirmació, el fet és que el permís governatiu començà a ésser donat, a voltes sí i a voltes no, però sempre amb la condició de no anunciar públicament la ballada ni fer-ne cap mena de propaganda. Aleshores els fidels, potser eïs fanàtics, se n'havien d'assabentar per les vies més inextricables, la notícia passant de l'un a l'altre d'orella a orella, com qui passa una consigna entre iniciats, i havien d'assistir-hi, que era com un deure cívic en aquell moment. Al començament, eren quatre gats, i els organitzadors hi perdien cèntims (dels d'aquell temps, que eren duros dels d'ara); els qui volien anar a una altra ballada de sardanes havien de prendre notícia del dia i del lloc allà mateix, per no córrer el perill de perdre'n el rastre, i de ballada en ballada la colla dels fidels augmentava. De la plaça de la campana de Gràcia a Santa Eulàlia de l'Hospitalet a la plaça de l'Església

ELECTRODOMESTICS

Empordà

Televisió en Color Sistema PAL - SECAM

Concessionari de les marques

TELEFUNKEN, PHILIPS i VANGUARD

Demaneu en el nostre Establiment una
demostració del Televisor en Color

Sonorització - Equips HI-FI - Transistors
Cassettes i Radio Cassettes RECORDER

Guitarres ESTRUCH - Armòniques i Flautes HOHNER
y totes les darreres novetats en
DISCS i MUSICASSETTES

AEG - BALAY - BRU - CROLLS
ZANUSSI - FAGOR - FAR - SUPER SER

José Antonio, 14 - Telèfon 77 04 88 **L'ESCALA**

de la Sagrera, cada cop érem més. Alguns fèiem el soldat; al matí ens havien fet fer quilòmetres d'allò que en deïen «paso ligero» perquè cantàvem apàticament el camarada; teníem permís de pernoctar a casa i sempre que en teníem la convocatòria recorriem els racons més dispersos de la ciutat seguint les sardanes sense apatia, amb la voluntat d'ésser-hi presents, perquè creïem que calia.

Enfront de l'èxit incipient d'aquestes ballades, l'acció següent de l'autoritat va ésser més pèrfida, i va consistir en aquella argúcia tan repetida al llarg de la història per la qual s'intenta de destruir una senya d'identitat de l'enemic adoptant-la com a pròpia, desvirtuant-la o desnaturalitzant-la. Va entrar en joc aquellà curiosa institució tan mal copiada del nazisme que duia el nom peregrí d'«educación y descanso», la qual va començar a organitzar ballades pel seu compte. Millor dit, concursos de sardanistes, en particular en concurs monstre del dia de la «liberación» a la plaça de Catalunya, de Barcelona. L'actuació dels jurats va provocar l'evolució de l'estil dels balladors cap a l'encarcament i l'artificiositat. Van aparèixer les rotllanes de dansaires estàtics, hieràtics, majestàtics, antipàtics (algunes de les quals, és de doldre; encará rutilen avui dia). Els addictes de sempre es van retreure, tal com segurament havia estat previst per algun maquiavelet. De mal en va fer, aquesta acció, però per contra va resultar-ne que les ballades de sardanes havien deixat d'ésser gairebé il·legals, i ballar-les testimonial. Amb el temps, aquest nou estil, barceloní i xava, majorment va passar, i, de fet, noves generacions s'havien començat a interessar en la dansa.

Ara que sembla que ens comencem a retrobar com a poble, ballar sardanes ha tornat a ser natural i normal, i cada nou Aplec és una prova més de vitalitat i de l'arrelament de l'afició en el nostre poble. Cada vegada són més els que ballen sardanes i els agrada ballar-les, i les ballen simplement perquè els agrada, molts també perquè saben que és una dansa singular, que ens identifica. Però ja no cal ballar-les amb esperit de missioner o de creuat. Ara bé, les sardanes són una dansa que es balla en rotllana i a la rotllana hi cap tothom i ningú n'és exclòs. Això ha permès als poetes de fer metàfores i hipèrbatons sobre l'agermanament i la unió de tot un poble és un conjunt heterogeni amb elements divergents i àdhuc contradictoris. Ballant una sardana es viu un instant d'alienació lúcida, una mena de punt dolç, un moment com suspès fora del temps, en el qual tots aquells elements es poden donar les mans malgrat conèixer-se tots els uns als altres: l'expoliador i l'expoliat, el pol·lucionador i el pol·lucionat, l'urbanitzador i l'ocupador d'aiguamolls, l'adorador del diner i el defensor dels innumerable Alfolins que hi ha a punt de perdre's, el qui fa xantatges...; el qui paga els impostos, el qui sempre ha rebut i sap que ha de seguir rebent, el qui té fe en un demà millor, el qui ja l'ha perduda... Després dels anys difícils, tornem a poder ballar sardanes lliurement; ara ens manca encara recórrer el camí que ens pot dur vers una societat millor, més solidària, que ens permeti de ser realment el poble agermanat que la sardana simbolitza.

E. Casassas

L'Escalà, abril 1979

CONSTRUCCIONS

Puig Gibert, S. A.

DESPATX
c/. Caídos, 19
Tel. 77 02 76
L'ESCALA

L'OVELLERIA
Telèfon 75 88 47
BELLCAIRE
(Girona)

BAR - RESTAURANT

La Vinya

Avda. Girona, s/n
Telèfon 77 03 46

L'ESCALA

ELECTRODOMESTICS

CLOS

L'ESCALA - Costa Brava

AIGUA - ELECTRICITAT - SANITARI - CALEFACCIO

Carrer Maranges n.º 2 i a La Closa d'en Llop
Carretera de Palafrugell quasi en front de la Gasolinera,
amb la més gran exposició de:

NEVERES

CUINES

RENTAPLATS

RENTADORES

ARTICLES DE CUINA i TAULA

FERRETERIA

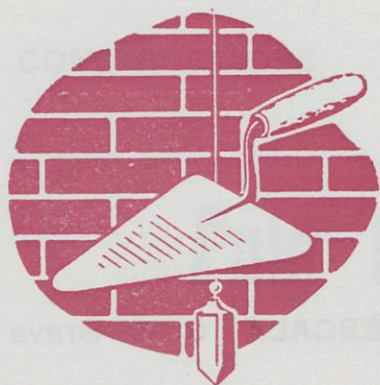
JARDINERIA etc.

Aparcament propi

Solament a 10 minuts passejant, del centre de la Vila.

**Les compres de material a comoditat del client,
es porten a domicili.**

CONSTRUCCIONS

Ginés

VENDA DIRECTA

DE CASES I TERRENYS

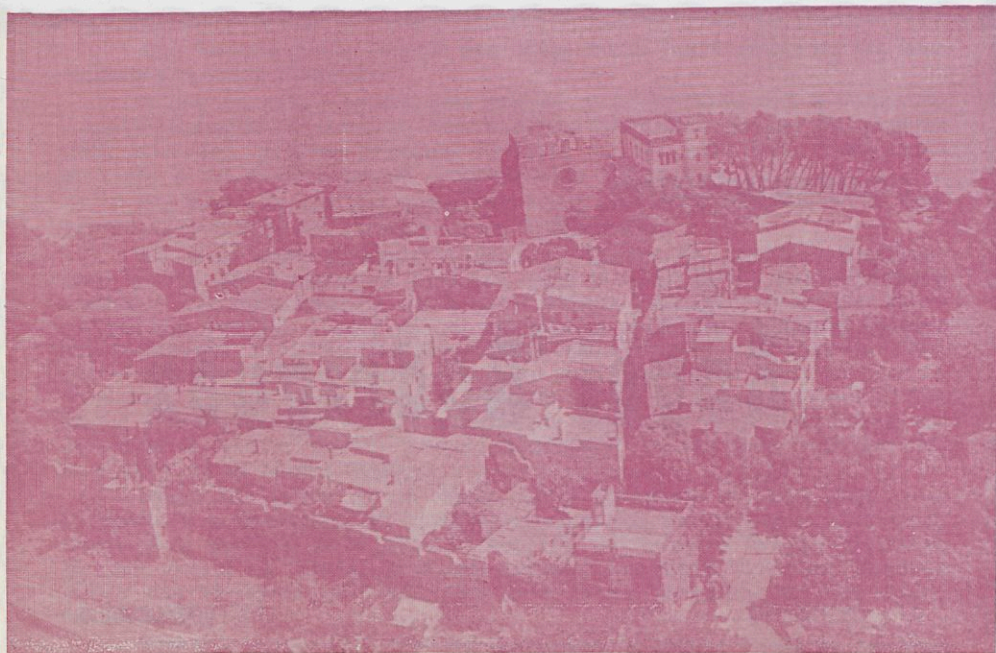
Els desitja una bona diada de l'Aplec

c/. Tramuntana

Telèfon 77 05 43

L'ESCALA

SANT MARTÍ D'EMPÚRIES

El que avui és Sant Martí d'Empúries era abans un illot que, els mateixos grecs, quan ja havia estat fundada la ciutat en terra ferma anomenaren Palaipolis (Ciutat Vella) dita avui pels arqueòlegs Paleapolis d'Empúries.

Aquesta ciutat fou fundada pels grecs al redòs de l'any 550 a C..

Podríem remontar a aquella època l'inici de la nostra dansa?

Historiadors d'arreu no han trobat mai l'inici de la sardana.

El professor Pericot, suara traspassat, argumentava en la lliçó magistral llegida a Torroella de Montgrí, la seva troballa en terres del País Valencià d'un vas de ceràmica del segle V en el qual ell hi veia el començament del nostre ball.

Pella i Forga en el seu llibre «Historias del Ampurdan» identifica les hores i el gir dels astres, culte que conreaven els tursos o pelasgics antics. Pepratx-Sasset parla de peces relacionades amb una dansa rodona de Xipre i de Creta.

Tant Amades com Capmany remarquen l'origen astronòmic i fins màgic de la sardana.

I, l'il·lustre poeta occità Frederic Mistral la va atribuir a Grècia tot just la va veure dansar a l'Empordà.

Mainar, Miracle, Eugeni Montes, Torcuat Luca de Tena, el professor Papadimitrius, coincideixen bàsicament en els mateixos termes.

L'admirat Lluís Albert, il·lustre escalenc diu que l'estudi de la sardana des del punt de vista musical, topa amb una colla de conceptes preestables que fins a la data s'havien anat divulgant en una pseudo-història de la sardana totalment fantasiosa.

A la fantasia, més que tot, o potser en una gran dosis d'intuïció cal pensar en els inicis de la sardana.

CONSTRUCCIONS

Angel Rodríguez

c/. Perris, 41

L'ESCALA

Autoservei Montgó

M.ª TERESA LLISTOSELLA

Carretera de Montgó
Telèfon 77 06 09

L'ESCALA

Una fantasia o una intuïció que Josep Maria Ruera empra en els seus magnífics poemes Empúries.

Ruera, un músic cabdal dels nostres dies, enamorat fins a l'obsessió —escriu Salvador Casanovas— de l'«antiga civilització grega» ha plasmat unes precioses pàgines musicals versades en la gesta dels grecs quan arribaren a les nostres costes Empordaneses d'Empúries.

Els quatre temps que componen l'obra han estat inspirats en la contemplació i l'anàlisi del «melós» de la Grècia antiga.

Els tres primers temps: «Egloga», «Dansa en cercle», «Núpcies» foren escrits per a orquestra sinfònica, però el quart ho és per a sinfònica i cobla; i dins l'orquestra la cobla no hi és pas tractada com un mer reforçament del conjunt, i aquí rau el mèrit, sinó amb una utilització plena i individualitzada de les seves possibilitats, gairebé amb prerrogatives d'instrument solista; ens comentava el mestre Ruera que quan tenia la intenció d'efectuar aquesta experiència el notable músic i director l'Antoni Ros Marbà li digué que no hi veia possibilitats tècniques, però quan l'obra fou enllestida el felicità, dient-li: «Haveu aconseguit un pas ben important per la música de la nostra terra».

Josep M.ª Ruera és un músic nat a Barcelona el 1900, però aviat es trasllada a Granollers on viurà sempre; el seu instint per la civilització grega el fa escriure, ja al 1931, la sardana Empúries la Grega», premiada als jocs florals de Girona. Al mateix temps i per orgue, compona Bucòlics (Obra que es perdé, cremada, junt amb l'arxiu parroquial de Granollers, en la Guerra civil).

Sobre la composició que ara comentem el mestre Ruera hi ha estat treballant més de quaranta-cinc anys i s'ofrenà en caràcter d'estrena el dia de la proclamació de Ciutat Pubilla de la Sardana a Granollers per l'Orquestra i la Cobla Ciutat de Barcelona, dirigida per Antoni Ros Marbà.

El quart tema (orquestra i cobla) ens el descriu així el propi compositor: «FESTIVAL». Els grecs, desembarcant a Empúries, i per tal de guanyar la confiança dels nadius, gent rude i de geni, organitzen una festa que consistirà en una mostra de les danses gregues.

L'orquestra, simbolitzant els grecs, fa la seva entrada amb el tretacord frigi, «El mode que apaivaga els homes». Segueixen uns compassos preliminars d'invitació a la dansa. Els autòctons hi acuden tumultuosament, però ben aviat, silenciosos i encuriosits, esdevenent atents.

Es succeeixen tres curtes danses: la de les ninfes, que desapareixen súbtilment en apropar-se els sàtirs. Segueix la dansa pírrica, que desplaça als nadius del país —simbolitzats per la cobla— pel seu caràcter guerrer, poc adient en una festa que pretén ésser de concòrdia. Tot just iniciada la darrera dansa els autòctons la interrompen amb el so de llurs rústecs però expresius instruments i comencen la seva pròpia dansa, la SARDANA, per demostrar les seves actituds. El tema és breu i senzill, però vigorós.

Els grecs resten admirats i, primer tímidament, després ben confiats van adaptant-se i assimilant la dansa autòctona, alhora que els naturals moderen la seva rudeza. L'orquestra i la cobla, grec i autòctons, dialoguen enllaçats per un mateix sentiment.

Les dues nissagues es comprenen. Els naturals, sempre hostils a tot invasor, accepten cavallerament els ocupants. L'art i la gràcia del poble grec ha obrat la meravella.

Josep M.ª Ruera, doncs, deixant anar la seva fantasia musical ens dóna un perfecte equilibri entre la dansa rodona i la música de la nostra nissaga.

Potser, verament fou així, el principi de la sardana?

Casa Fidel Geli

**Concessionari de les millors marques, mundialment
conegudes, en Ràdio i Televisió.**

TELEFUNKEN - SANYO - PHILIPS

A més disposa d'una extensa gama d'electrodomèstics.

**Ultimes novetats en discos, musicassettes
components de música.**

c/. Caídos, 39 - Tel. 77 00 98

L'ESCALA

**PERRUQUERIA
DE SENYORES**

emi

c/. El Greco, 1
"Poble Sec"
Telèfon 77 05 47

L'ESCALA

CARNISSERIA-CANSALADERIA

Narcís

**GRAN ASSORTIMENT EN CARN PER A HOTELS
AMB SERVEI A DOMICILI**

Lliberació, 38
Telèfon 77 02 95

L'ESCALA

FABRICA D'EMBOTITS

Muntanya Blanca

**ELS HOTELS I RESTAURANTS
QUE BUSQUEN QUALITAT
A EMBOTITS "MUNTANYA BLANCA"
HI TROBARAN EL MILLOR
I TOTA LA VARIETAT**

Paratge Muntanya Blanca
Telèfon 77 04 96

L'ESCALA

TENER SU DINERO A LA VISTA Y CON MAS INTERES

Esta es la ventaja de abrir a su nombre una Cuenta de Ahorro. La Cuenta de Ahorro es el depósito a la vista de mejor retribución. Usted puede disponer de sus fondos en cualquier momento, como en la cuenta corriente, pero cobrando intereses más altos. Además, presentando la libreta, puede disponer de sus fondos en plaza distinta a aquella donde tiene domiciliada la libreta.

El Hispano se ocupa de llevarle la contabilidad y los apuntes de su libreta, bajo la supervisión de usted.

Banco Hispano Americano

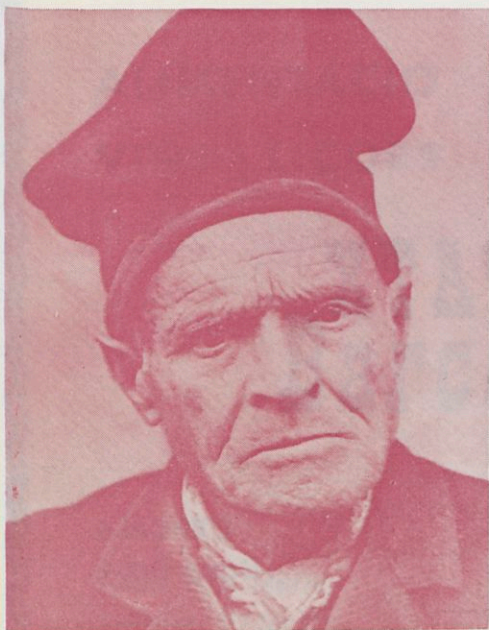
Sucursal a L'ESCALA

Carrer E. Serra

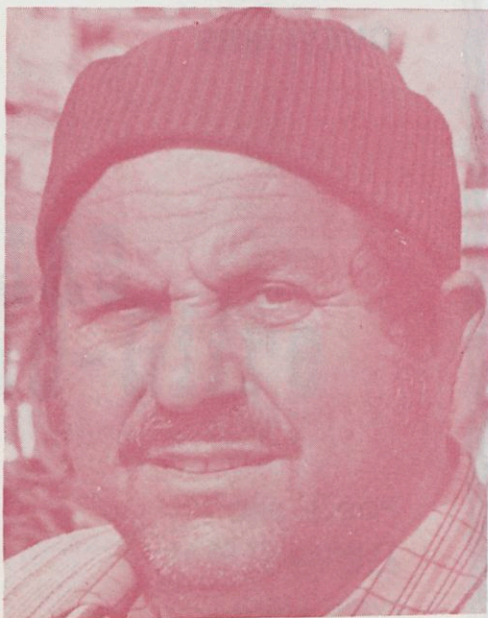
Tels. 77 09 21 - 77 09 24

MARINERS ESCALENCES D'AHIR i D'AVUI

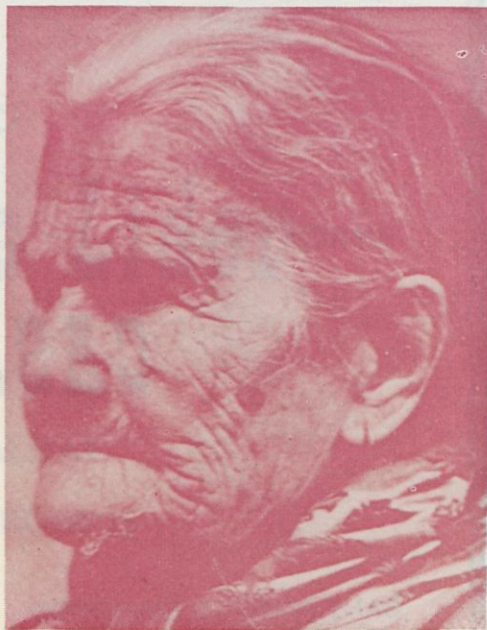
EN MET RE

LEANDRO

PITU BRUGUES

L'AVIA ABADESSA

Fotos: JOSEP ESQUIROL i MIQUEL BATALLER

QUEVIURES

SALPATX

POBLE SEC
Telèfon 77 03 51

L'ESCALA
Costa Brava

SNACK - BAR

CASA COLL

SANT MARTI D'EMPURIES

L'ESCALA

ALIMENTACIO
VINS i LICORS

Barceló-Gifre

Avda. Ave Maria
Telèfon 77 04 59

L'ESCALA
Costa Brava

Sports Lider

ESPECIALITAT
COPES i TROFEUS

Souvenirs

Jovi

LA PLATJA

L'ESCALA

TEL. 77 05 40

(COSTA BRAVA)

HOSTAL MIRYAN

HOSTAL REINA

RESTAURANT

Hostal «El Roser»

ESPECIALITAT EN PEIX I MARISC

Calefacció central - Aire acondicionat

Darrera l'Església, 9

Telèfon 972 - 77 02 19

L'ESCALA

Costa Brava - (Girona)

L'Aplec de L'Escala

Per quarta vegada
podem celebrar l'aplec:
les aigües que un dia
sortiren de mare
de nou dintre la ribera, mansament,
han tornat a fluir.

Ens agrada molt que així sigui
i si pot ser
que mai més torni a passar:
el riu, que al mar desaigua
no es torni a desbordar.

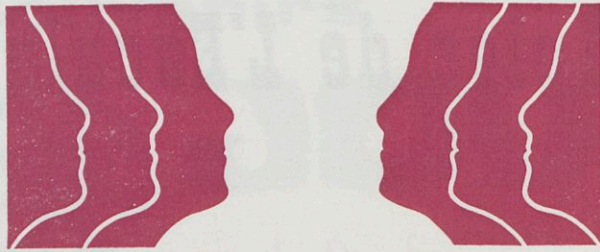
La gran munió de gent
que l'aplec agermana,
obligació tenim de guardar:
els escalencs entre tots l'hem guanyada
i aferrissats l'hem de conservar.

Que serveixin aquests versos
per fer-nos reflexionar:
Per sobre nostres febreses d'humans
hem de saber, en els moments decisius
i davant de tot, el poble posar.

Pere Bruguera i Pujol

boutique

NELENE

Maranges, 15 - Téléphone 77 00 73

Monturiol, 2 - Téléphone 50 16 70

L'ESCALA

FIGUERES

Administración de Fincas

**Alquileres de Villas
y Apartamentos**

DELEGADO

FINANCIERA INTERNACIONAL DE SEGUROS

Fincas «XAXU»

JUAN VICENS MORNAU

Despacho Agencia "Xaxu"

Plaza Iglesia - Tel. 77 02 10

LA ESCALA

Costa Brava

PENSIO-RESTAURANT

Can Roura

Telèfon 77 03 05

SANT MARTI D'EMPURIES
L'ESCALA - Costa Brava

HOTEL

Río Mar

Sant Martí d'Empúries
Telèfon 77 03 62

L'ESCALA

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

Caudillo, 10 - Tel. 77 00 92

L'ESCALA
(Costa Brava)

QUEVIURES

Parés-Frigola

SI VOLEU MENJAR UN BON PA
A CAN FRIGOLA HEU D'ANAR

Carrer José Antonio, 9
Telèfon 77 03 44

L'ESCALA

**ESPECIALITATS EN TAPES
i MARISCS**

**BAR
LA PUNTA**

**EL QUE TE BON PALADAR
SAP ON ES EL «BAR LA PUNTA»
I QUI S'HI VOL ENTAULAR
SI NO HO CONEIX HO PREGUNTA**

Passeig Dr. Isern s/n

L'ESCALA

Comiat

Molt contents per haver-vos pogut oferir, una vegada més, l'Aplec de la Sardana, esperem que us haurem sabut complaure, proporcionant-vos una estada molt agradable, com ha estat la nostra intenció; si ho hem aconseguit, donem per ben emprats tots els esforços portats a terme, per resoldre les dificultats que sempre reporten aquests tipus d'organitzacions —aquest any potser més que altres— disposant-nos a començar la tasca per el proper i en l'esperança que seguirem fent-nos mereixedors de la vostra confiança i podrem continuar comptant, com fins ara, amb la vostra presència, no ens resta més que dir-vos:

A REVEURE!!

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a felicitat terme.

NOTES:

La Comissió organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho. Dintre el recinte de l'aplec hi trobareu per a la vostra millor comoditat un complet servei d'altaveus, d'informació i bar. Tindreu l'oportunitat d'adquirir el disc d'homenatge a Josep Vicens Juli «Avi Xaxu», grabació de la Cobla Principal del Llobregat i l'Orfeó Laudate.

BAN

BANC

BANCC

BANCOTF

BANCOTRAI

BANCOTRANS

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

Casa Central: BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

ESCALANOVA

APARTAMENTS GRAN STANDING
PRIMERA LINEA AL MAR

EDIFICIS:

PASSEIG DEL MAR	acabat
FRONTMAR	»
PORT ESCALA	en construcció
LES GAVINES	» »
EL CARGOL	» »
ELS AMARRES	en projecte

CONSTRUCCIO i VENDA DE
CASES DE PRIMERISSIMA QUALITAT

Zona Residencial "LAS ARDILLAS"

ESCALANOVA	L'ESCALA	NOVAESCALA
Passeig Maritim		Caídos, 31
Telèfon 77 05 54		Telèfon 77 01 00